Univerza *v Ljubljani*
Fakulteta *za elektrotehniko*
Laboratorij za elektroenergetske sisteme

Elektroenergetika na razpotju

Miloš Pantoš, Robert Golob

Strateška konferenca SDH za področje Energetika

Hotel Union, 28. 10. 2016

Universitas Labacensis

Kazalo

1. del
   - Regulativa EU
   - Napovedi (poraba, proizvodnja, prenosno omrežje)
   - Razmere na trgih z električno energijo
   - Priložnosti za večje proizvajalce
   - Prihodnost prenosnih sistemov
   - Vloga distribucijskih omrežij
2. del
   - Globalizacija
   - Nove tehnologije
   - Digitalizacija
   - Energetsko državljanstvo
   - Izzivi pri upravljanju omrežij

Priporočila

Prvi del

Prof. dr. Miloš Pantoš

Regulativa EU

Usmeritev, prednostne teme, cilji, strategije

Direktive EU

DOMOV O AGENCIJI NOVICE ZAKONODAJA GRADIVA POSVETOVANJA ODLOČBE

Agencija za energijo

English | A A A | Kazalo strani | RSS

Gospodinjski odjemalci | Poslovni odjemalci | Izvajalci energetskih dejavnosti

Domov > Zakonodaja > Direktive EU

- Zakoni in akti s področja energetike
- Podzakonski akti
- **Direktive EU**
- Uredbe EU

Išči

Podrobno iskanje

Direktive EU

- DIREKTIVA 2009/28/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES, *UL L*, 140 z dne 5. 6. 2009, str. 16, prečiščena različica (2015-10-05)
- DIREKTIVA 2012/27/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/08/ES in 2006/32/ES, *UL L*, 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1, prečiščena različica (2013-07-01)
- DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2005/89/ES z dne 18. januarja 2006 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo in naložb v infrastrukturo, *UL L*, 33 z dne 4. 2. 2006, str. 22
- DIREKTIVA 2009/31/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006, *UL L*, 140 z dne 5. 6. 2009, str. 114, prečiščena različica (2012-02-17)
- DIREKTIVA 2009/73/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES, *UL L*, 211 z dne 14. 8. 2009, str. 94
- DIREKTIVA 2009/72/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES, *UL L*, 211 z dne 14. 8. 2009, str. 55
- DIREKTIVA 2010/31/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb, *UL L*, 153 z dne 18. 6. 2010, str. 13

Skupna kontaktna točka

Primerjalnik stroškov oskrbe

Registracija REMIT

Pojmovnik

RSS

Universitas Labacensis

Usmeritev EU

- Diverzifikacija energetskih poti
  - Povezovanje ENTSO-E s sosednjimi sistemi
  - Plinska omrežja
  - Okrepitev zunanjih razsežnosti energetskega trga EU
- Izgradnja resnično vseevropskega integriranega energetskega trga
  - Predpogoj: zmogljiva elektroenergetska omrežja
  - Okrepitev zunanjih razsežnosti energetskega trga EU
- Energetsko učinkovita Evropa
  - Učinkovita raba energija, energetska učinkovitost stavb, promet
  - Energetski prihranki
- Krepitev moči potrošnikov ter doseganje najvišje ravni varnosti in zanesljivosti
- Okrepitev vodilne vloge Evrope na področju energetskih tehnologij in inovacij

Nekateri cilji energetske strategije

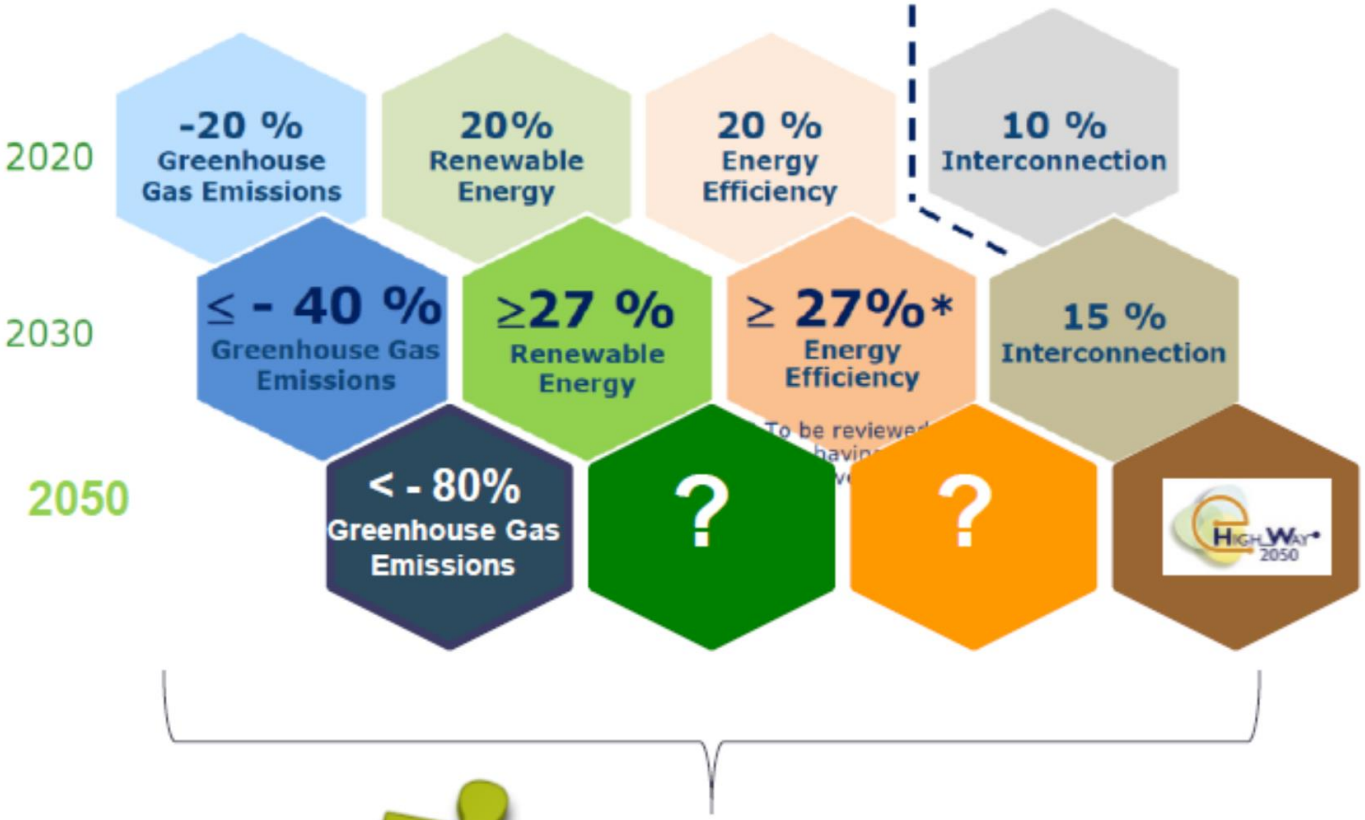

The Energy Roadmap 2050 is the basis for developing a long-term European framework

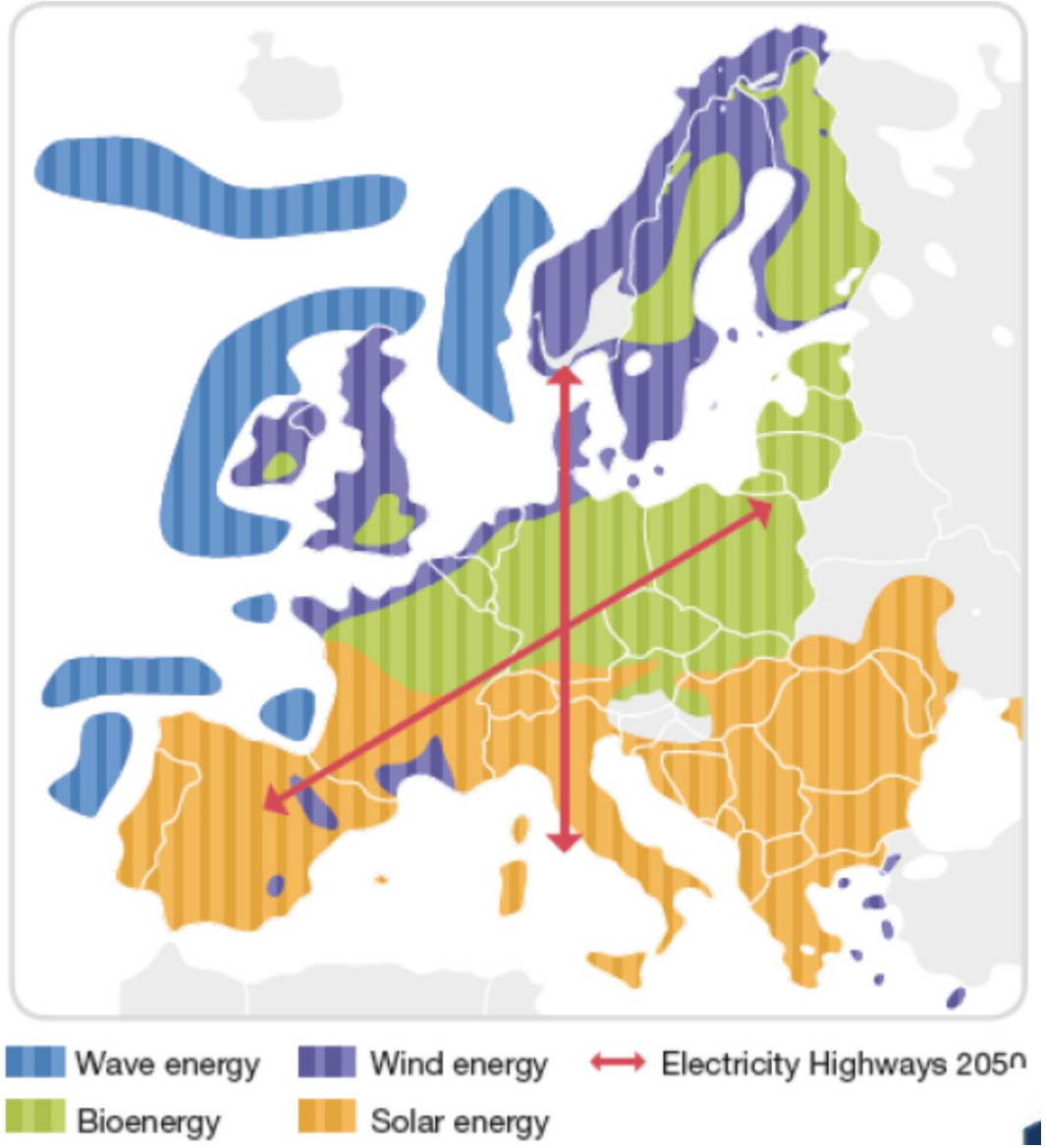

Primer: javno mnenje glede virov

Public opinion about the important energy sources of the future

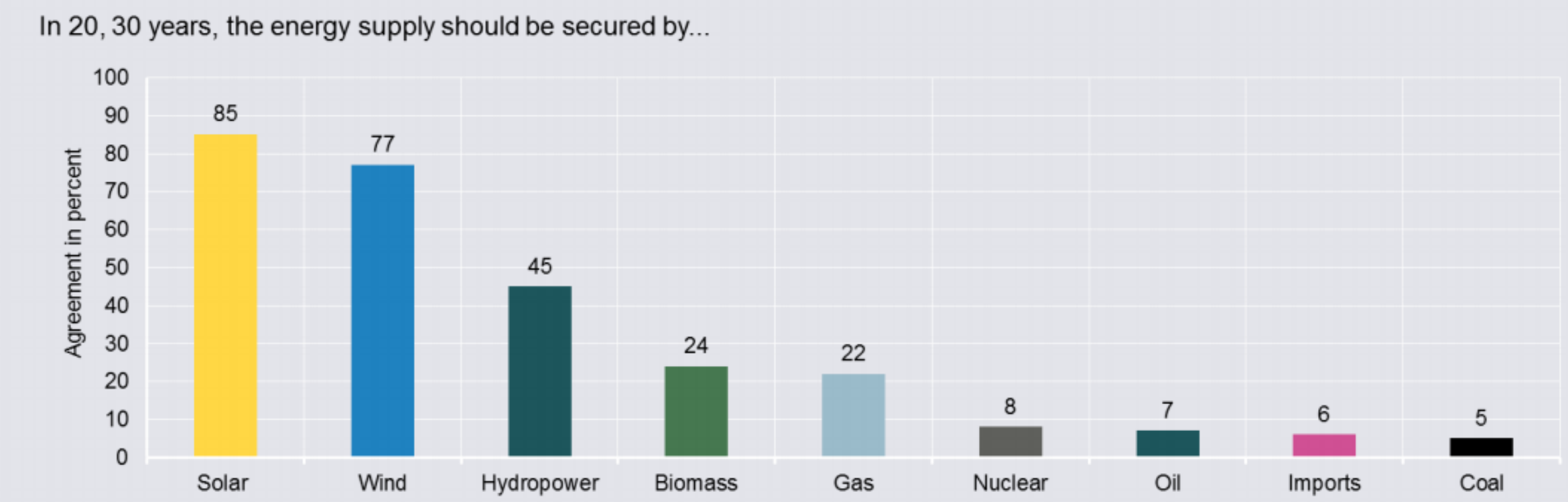

Bundespresseamt 2015, quoted from zeit.de and phasenpruefer.de

Poraba električne energije

Trenutna poraba in napovedi za naprej

Poraba EE v 2015

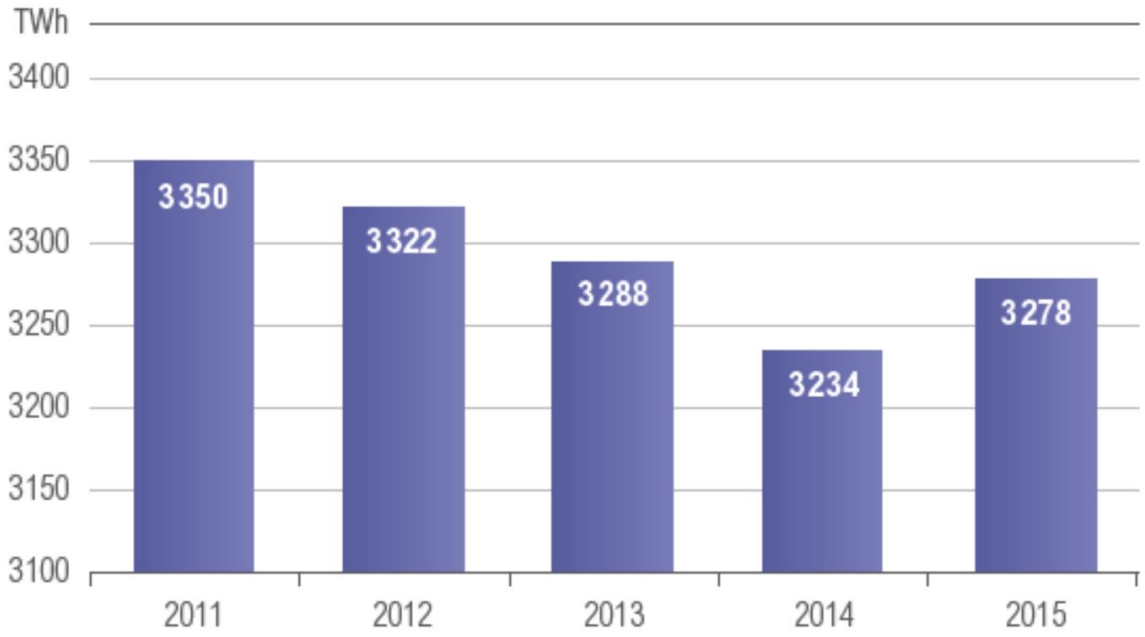

Yearly energy consumption in TWh

ENTSO-E load diagram on the days of the highest and lowest load values [1,2]

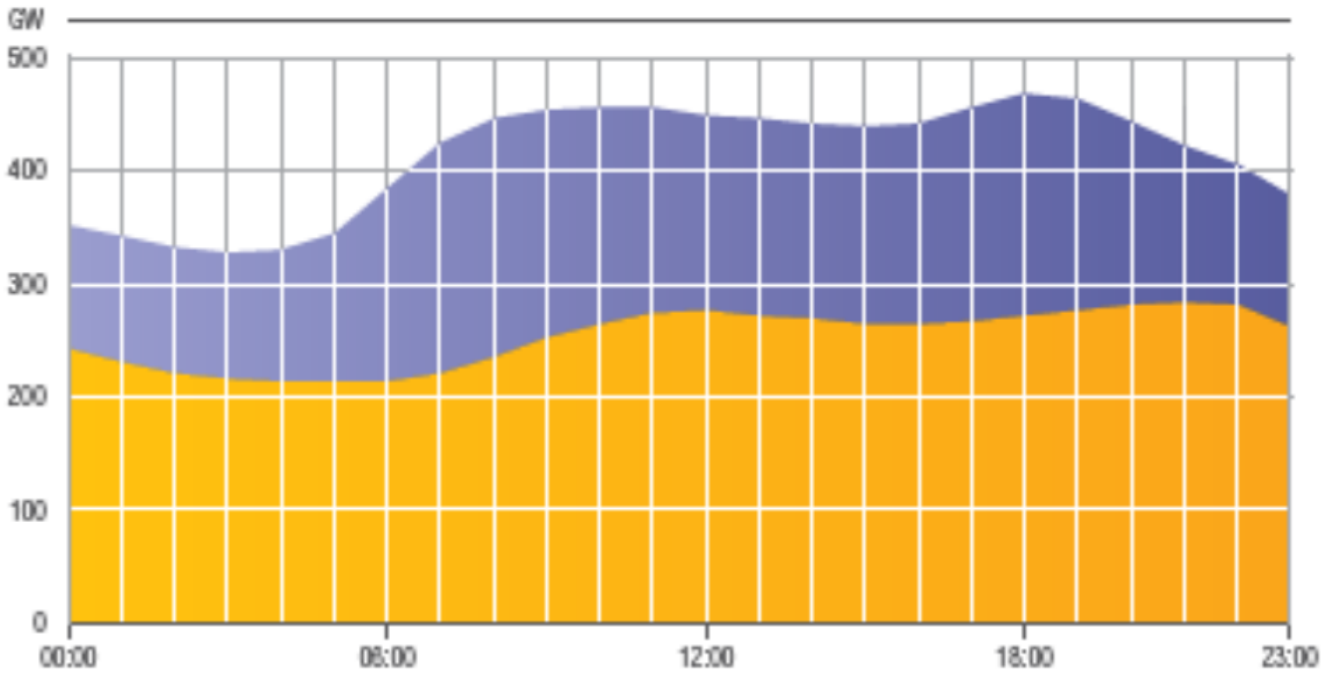

Load curve on 5 February 2015

Load curve on 16 August 2015

Letna rast porabe EE 2020-2025

	Demand		
AL	0.1%	IE	1.8%
AT	0.3%	IT	1.2%
BA	1.5%	LT	0.8%
BE	0.0%	LU	0.5%
BG	0.6%	LV	2.1%
CH	0.0%	ME	1.4%
CY	4.7%	MK	2.1%
CZ	0.0%	NI	0.5%
DE	-0.3%	NL	0.4%
DK	1.6%	NO	0.9%
EE	1.1%	PL	1.6%
ES	0.8%	PT	1.5%
FI	0.6%	RO	1.1%
FR	0.1%	RS	0.6%
GB	0.6%	SE	0.0%
GR	1.9%	SI	2.0%
HR	1.6%	SK	1.5%
HU	0.9%	TR	5.7%
		ENTSO-E in	1.03%

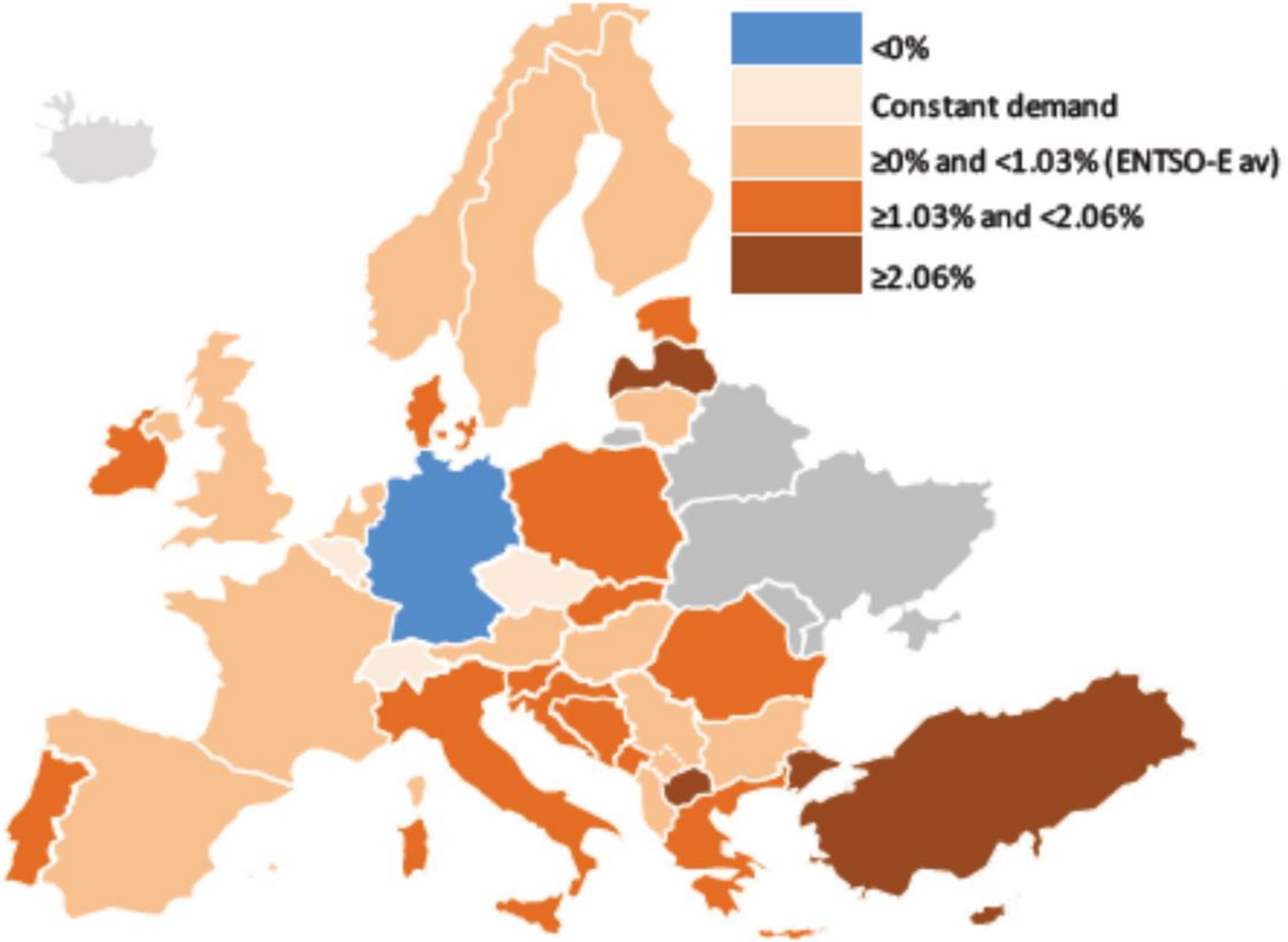

Proizvodnja električne energije

Trenutne razmere, razvojni scenariji, OVE

Proizvodnja EE v EU

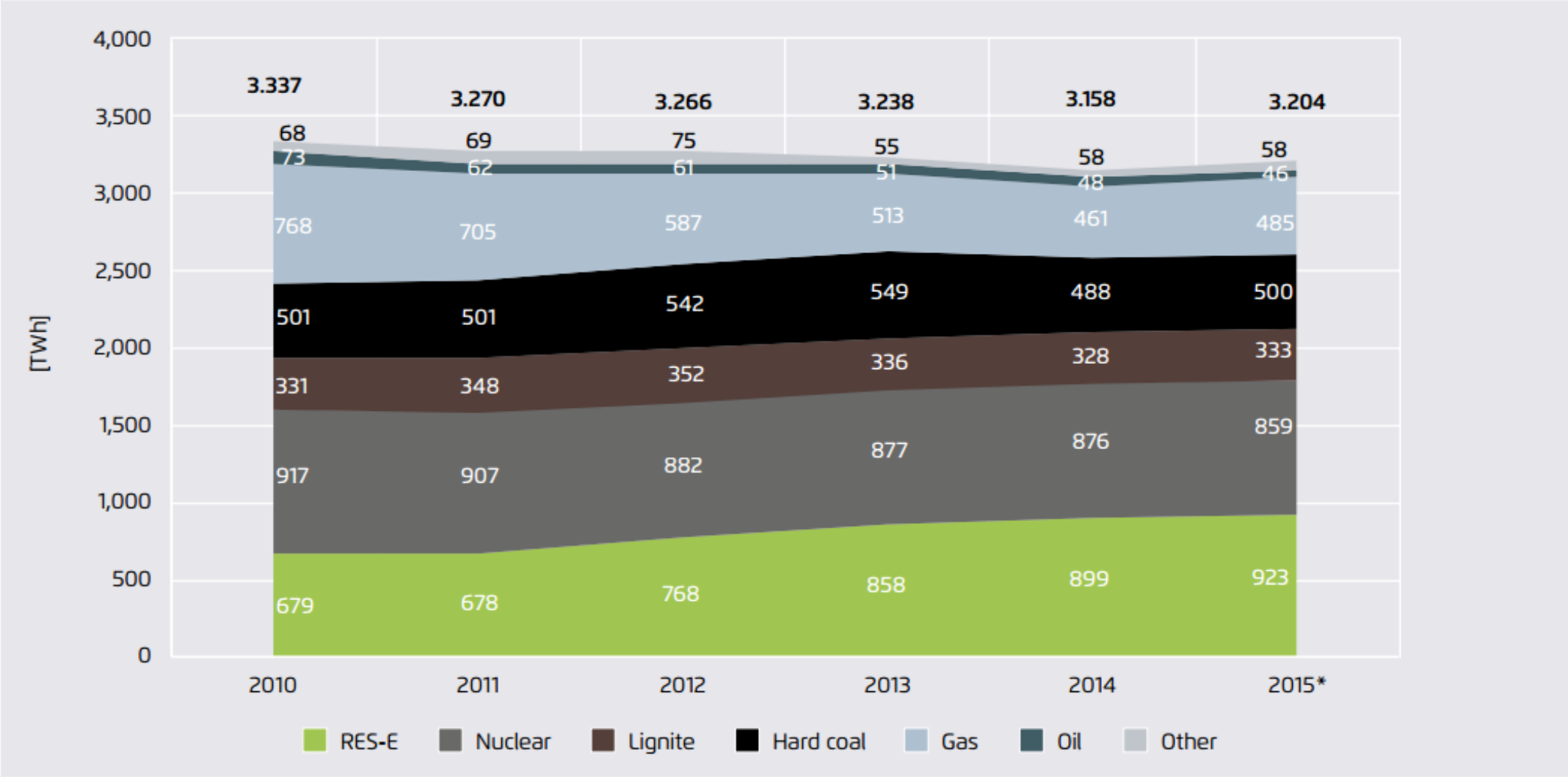

Data ENTSO-E 2016b, Eurostat 2016b, 2016c; Calculation Öko-Institut

*preliminary

Proizvodnja OVE v EU

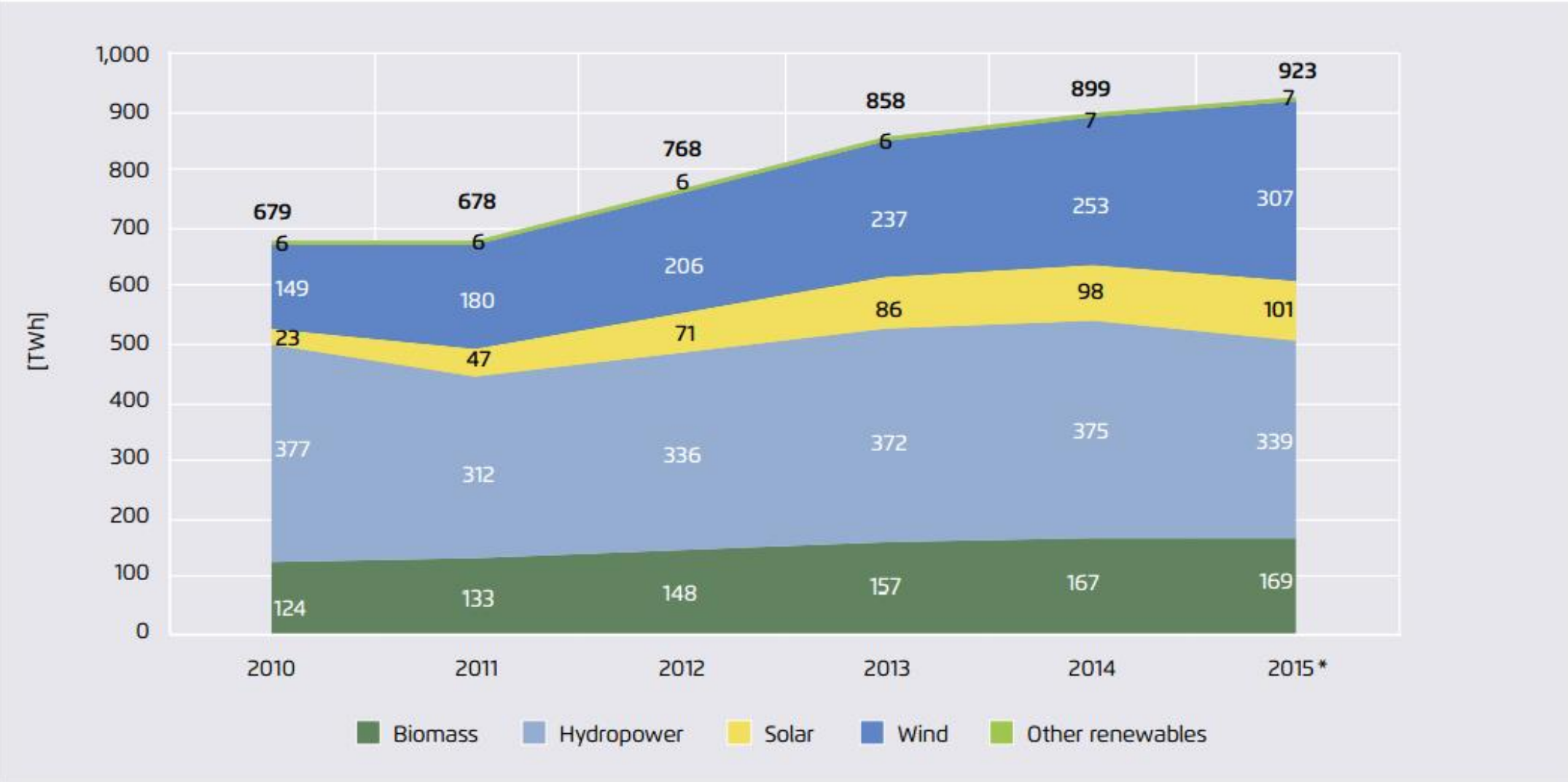

Data ENTSO-E 2016b, Eurostat 2016b, 2016c; Calculation Öko-Institut

*preliminary

ENTSO-E 2015

Generation mix in ENTSO-E member TSOs' countries in 2015[1]

	TWh
Fossil fuels net generation (lignite and hard coal, gas, oil, mixed fuels, peat)	1360.60
Renewable net generation (hydro, wind, solar, biomass, geothermal)	1042.45
Thermal nuclear net generation	836.04
Hydraulic net generation (except renewable part)	79.82
Non-identifiable net generation	11.69

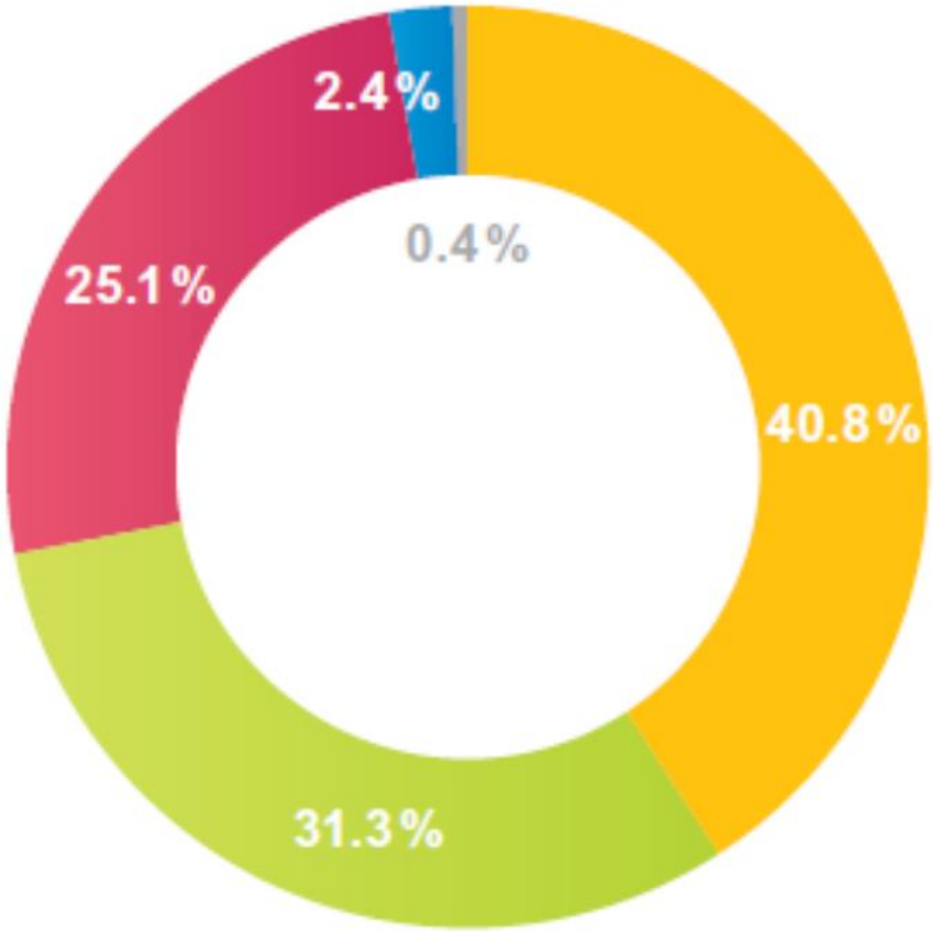

ENTSO-E 2015

ENTSO-E fossil fuels generation[1]

	year	TWh
Fossil fuels net generation	2013	1437.83
	2014	1332.26
	2015	1360.60
of which hard coal	2013	441.08
	2014	437.00
	2015	418.28
of which gas	2013	386.16
	2014	371.68
	2015	409.41
of which lignite	2013	329.65
	2014	338.53
	2015	338.92
of which oil	2013	42.78
	2014	40.45
	2015	31.88
of which mixed fuels	2013	45.45
	2014	37.84
	2015	48.80

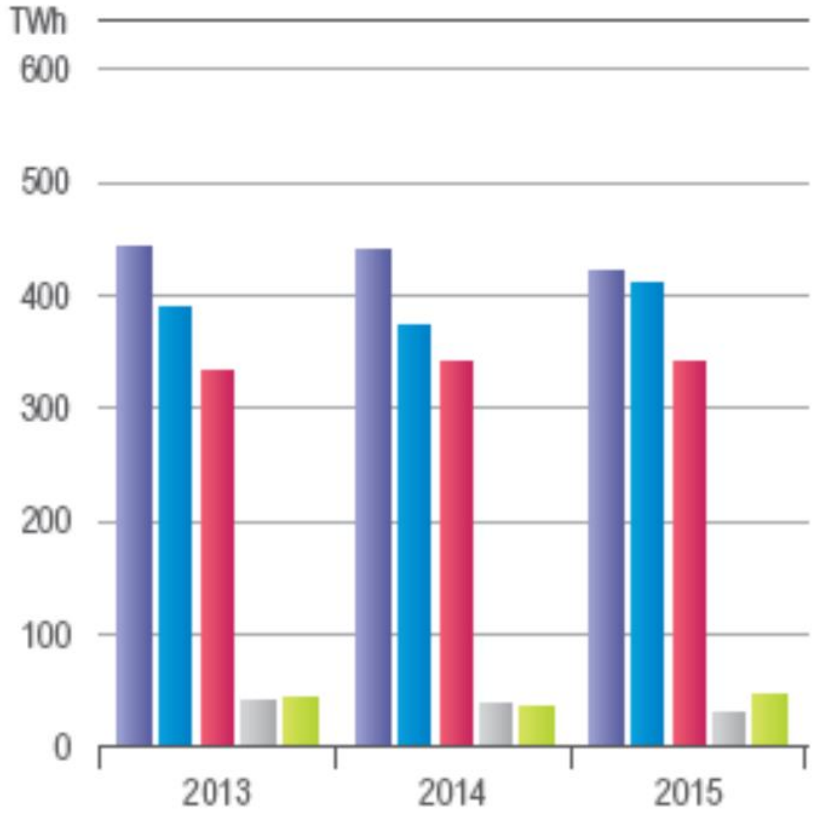

ENTSO-E 2015

ENTSO-E renewable generation[1]

	year	TWh
Renewable net generation	2013	962.31
	2014	997.16
	2015	1042.45
of which hydro	2013	545.83
	2014	522.48
	2015	489.25
of which wind	2013	222.81
	2014	254.71
	2015	310.59
of which biomass	2013	87.97
	2014	103.65
	2015	116.18
of which solar	2013	80.95
	2014	95.91
	2015	101.96

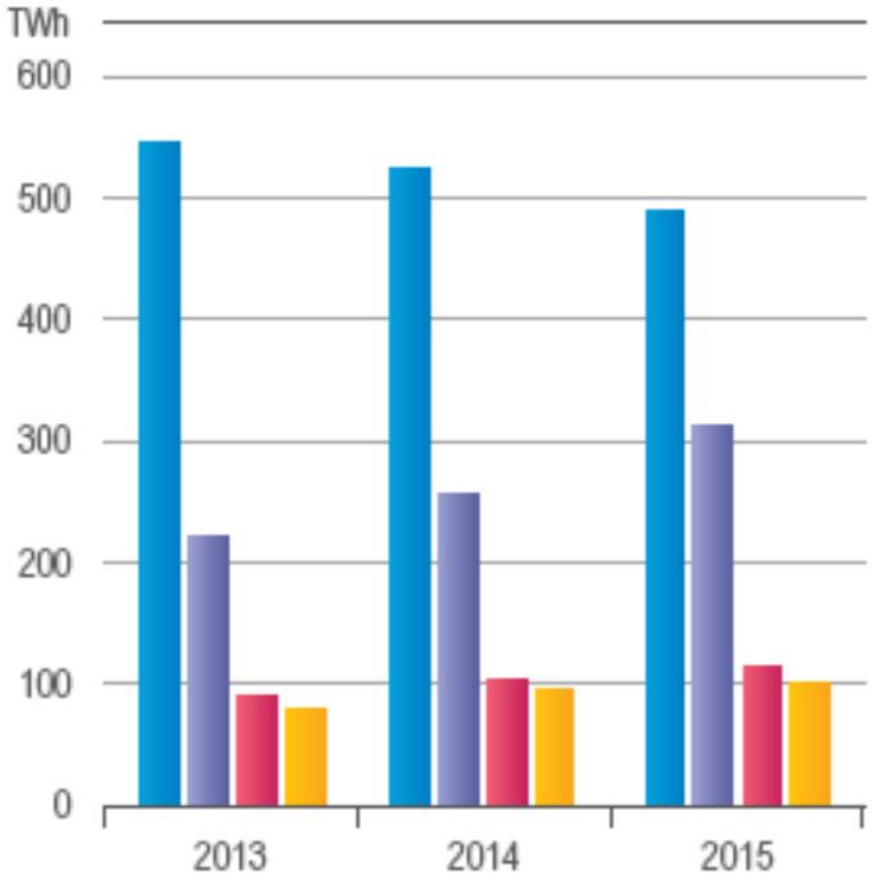

ENTSO-E 2015

SHARE OF FOSSIL FUELS ENERGY NET GENERATION IN 2015

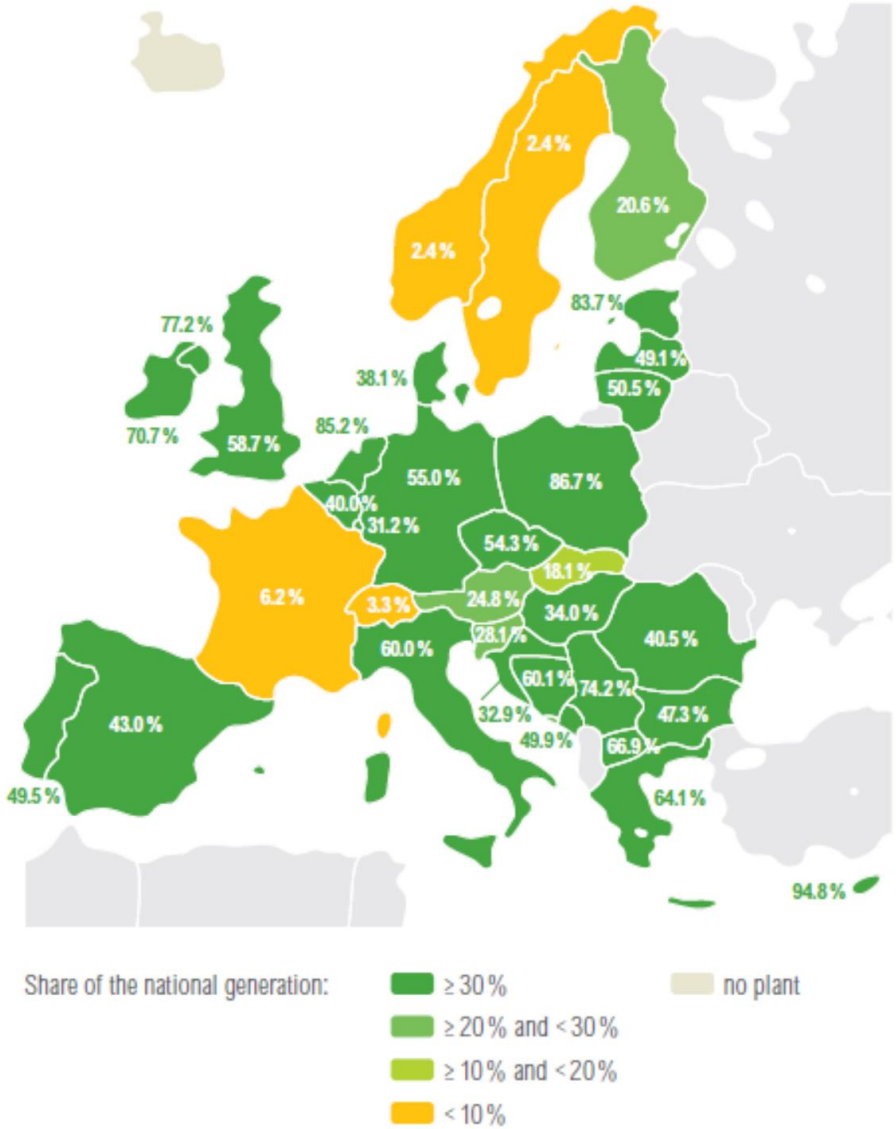

SHARE OF NUCLEAR ENERGY NET GENERATION IN 2015

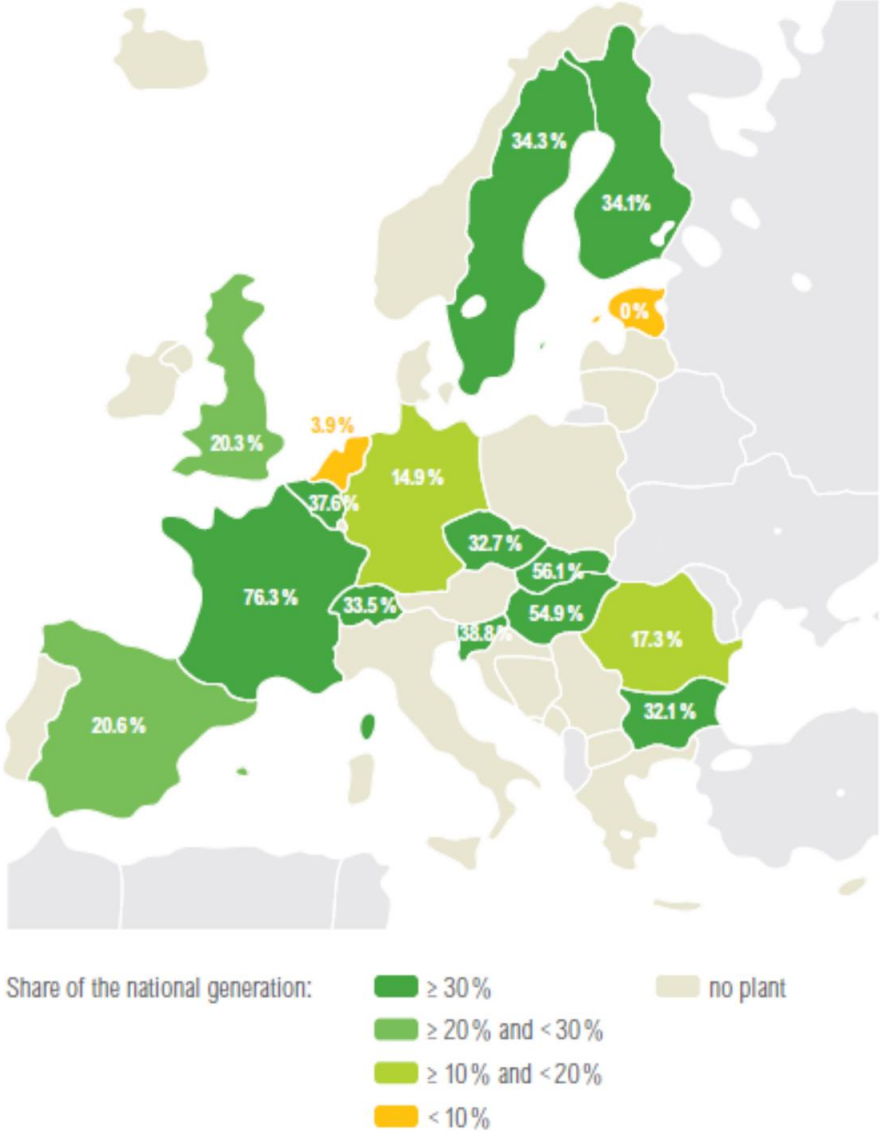

ENTSO-E 2015

SHARE OF HYDRO ENERGY NET GENERATION IN 2015

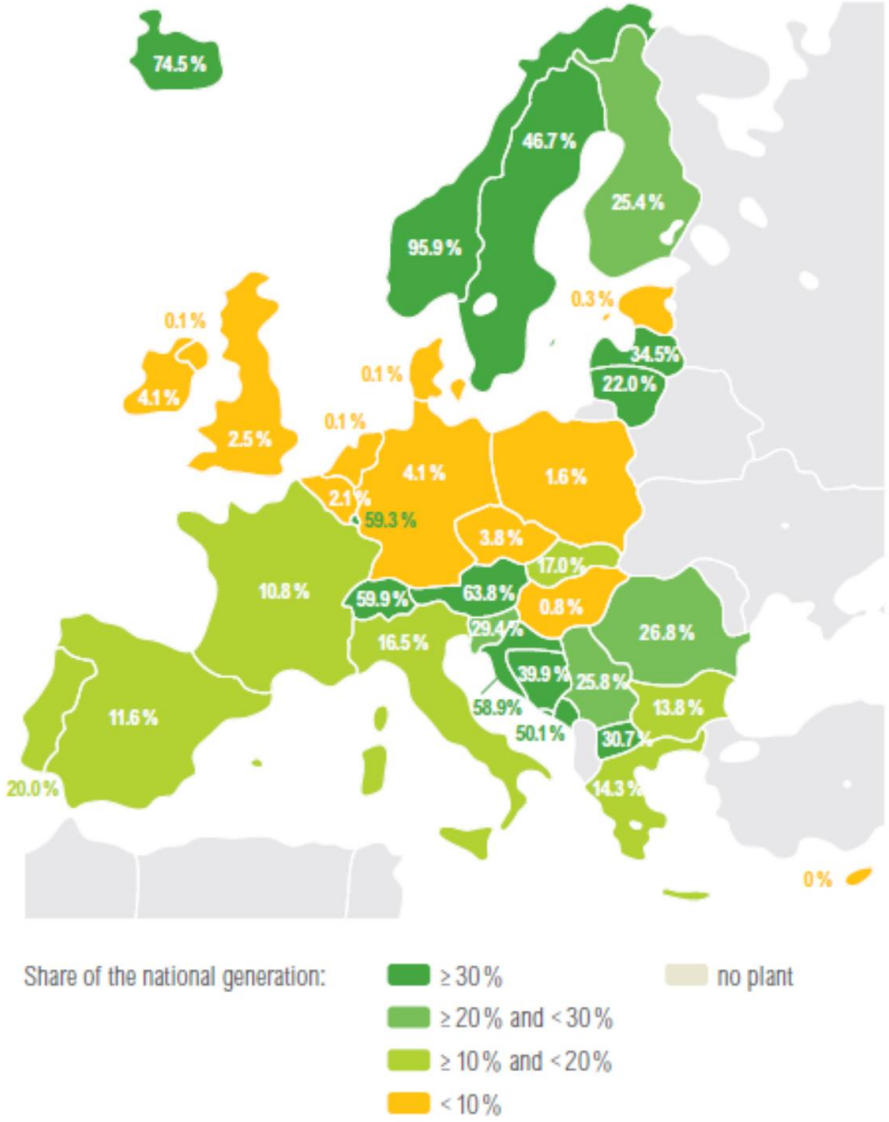

SHARE OF WIND ENERGY NET GENERATION IN 2015

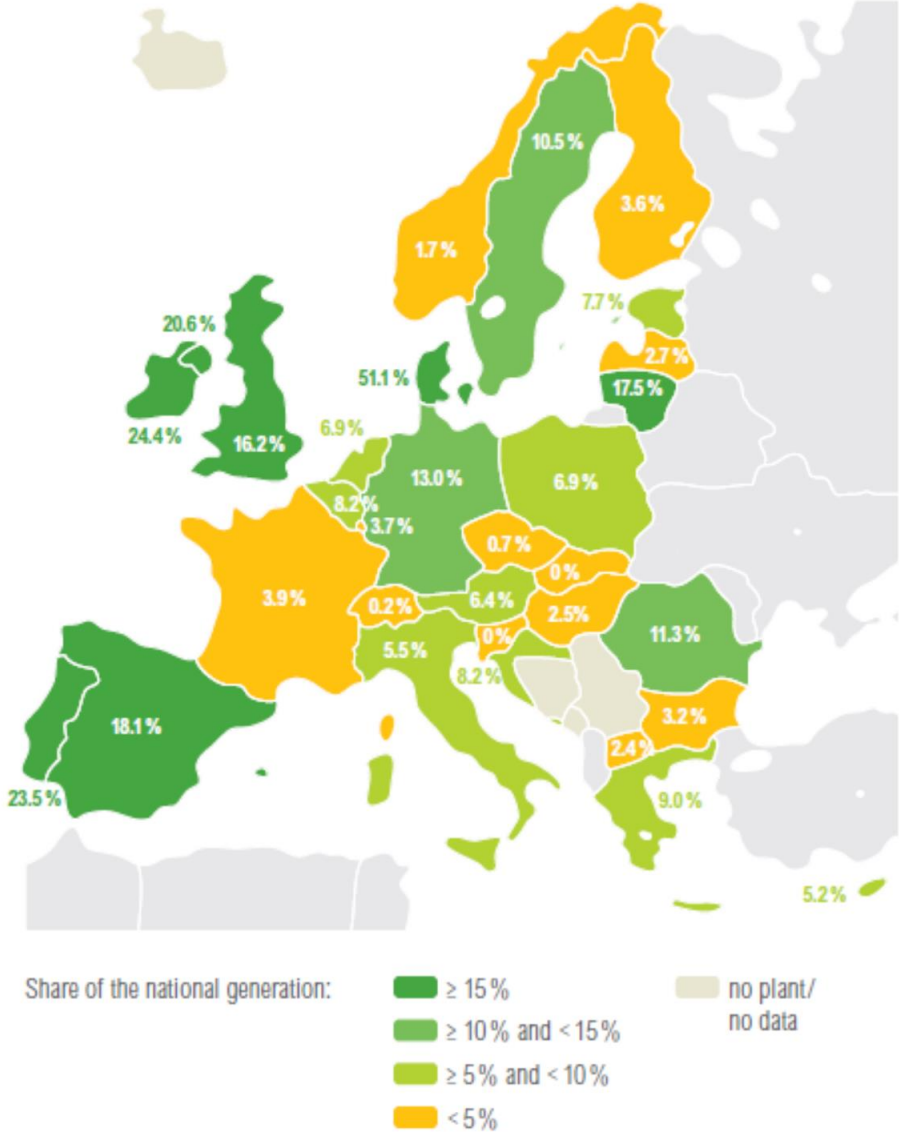

ENTSO-E 2015

SHARE OF SOLAR ENERGY NET GENERATION IN 2015

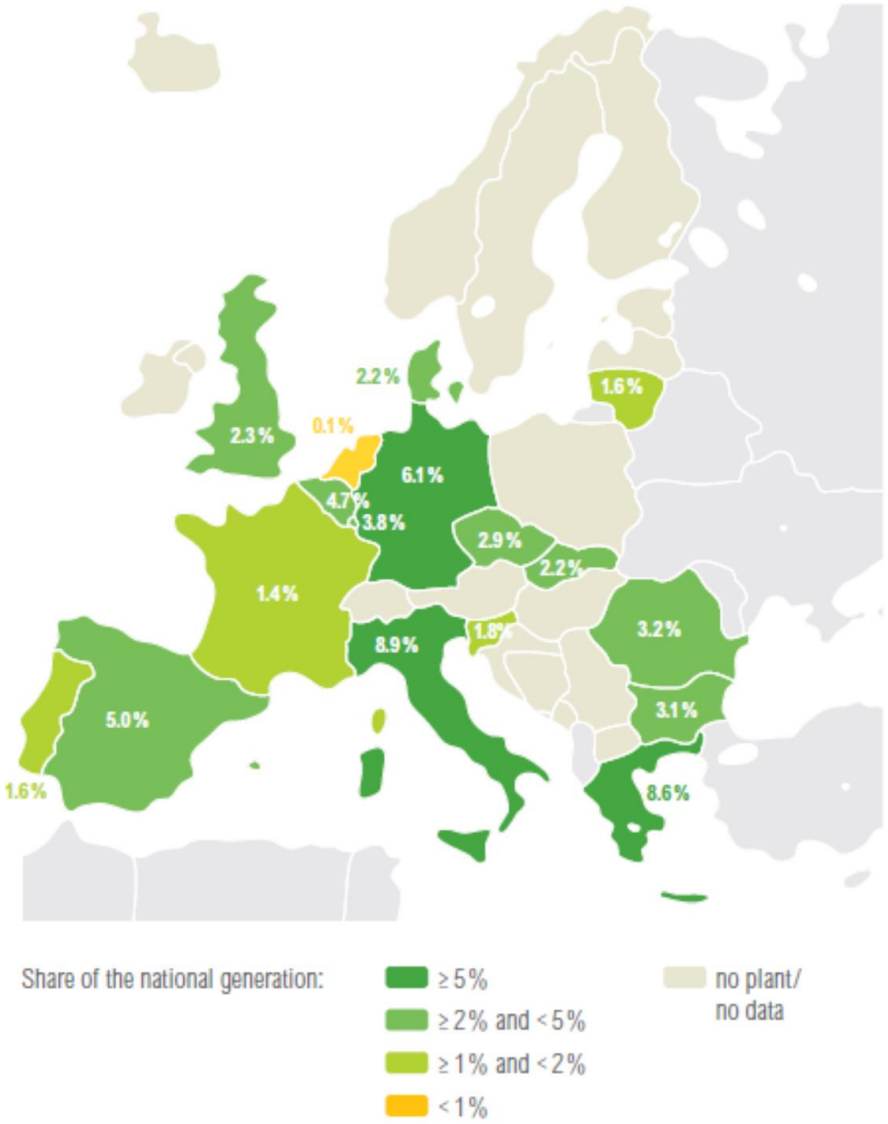

SHARE OF CONSUMPTION COVERED BY RENEWABLE GENERATION IN 2015

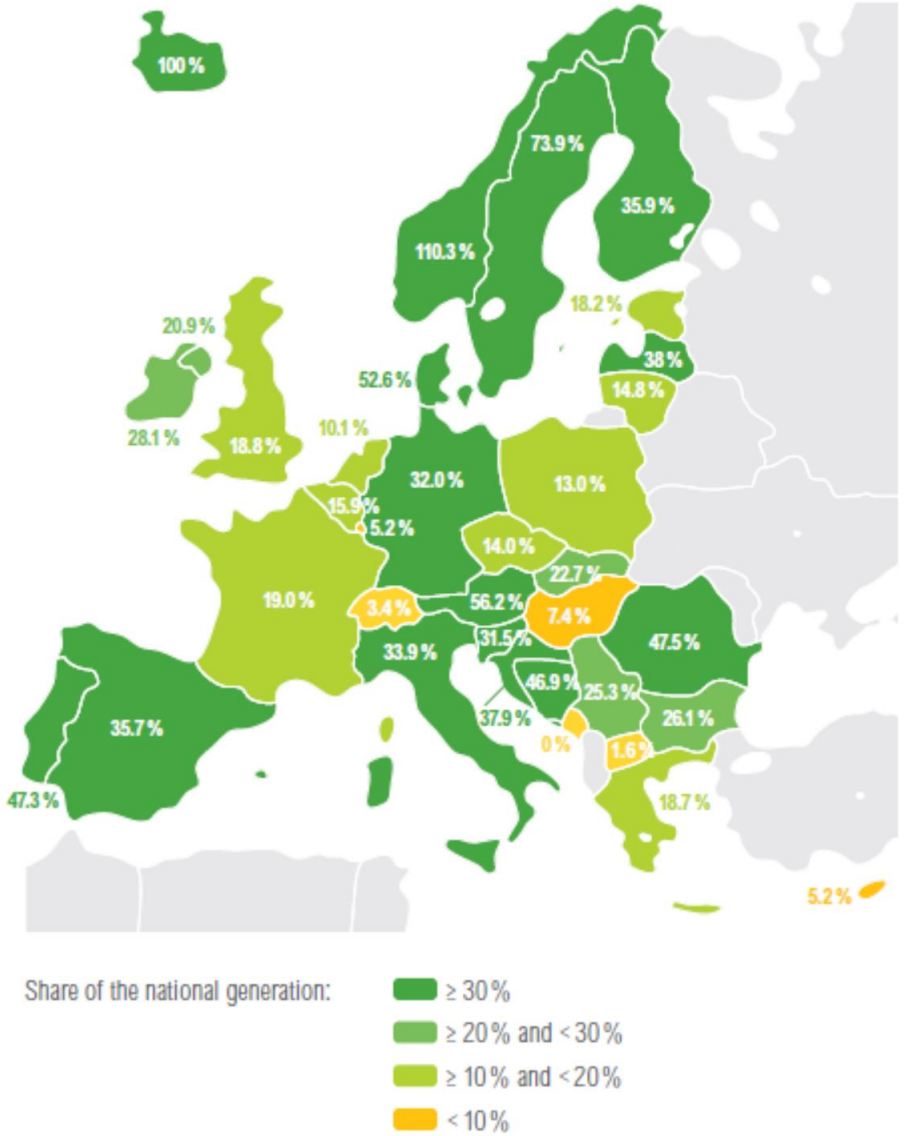

Napoved proiz.

2020

Analiza ENTSO-E

- Rast proizvodnje 1 % do 2,5 % na leto
- Rast omrežja 1 % na leto
- Rast porabe 1 %

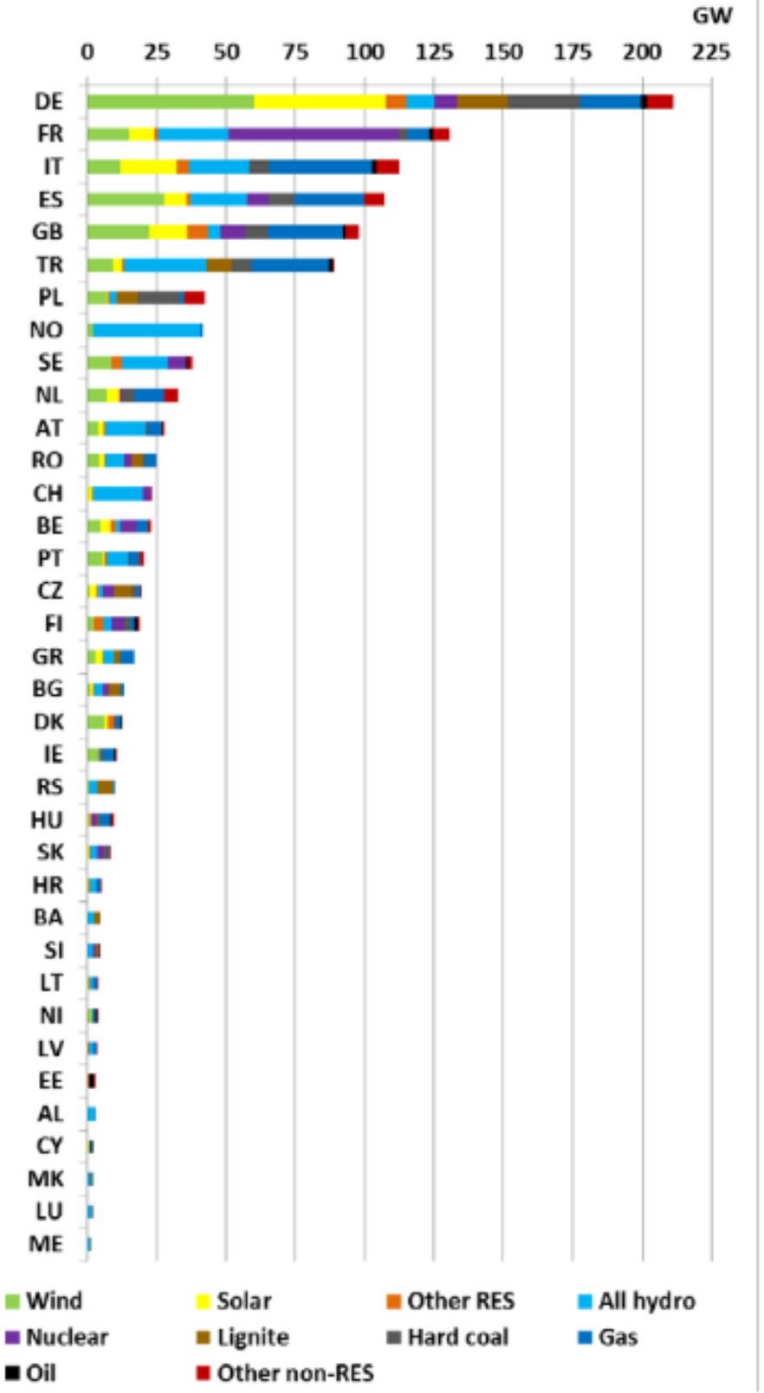

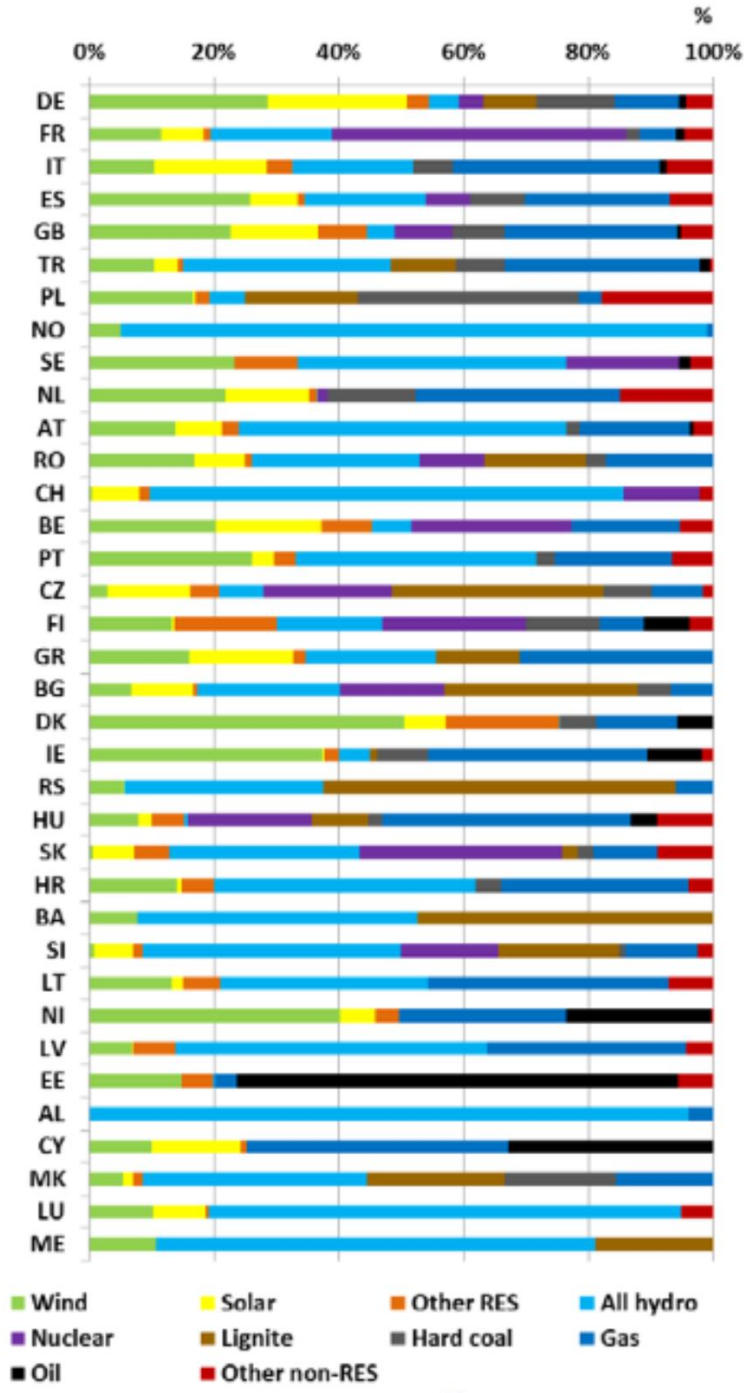

Universitas Labacensis

Napoved proiz.

2025

Analiza ENTSO-E

- Rast proizvodnje 1 % do 2,5 % na leto
- Rast omrežja 1 % na leto
- Rast porabe 1 %

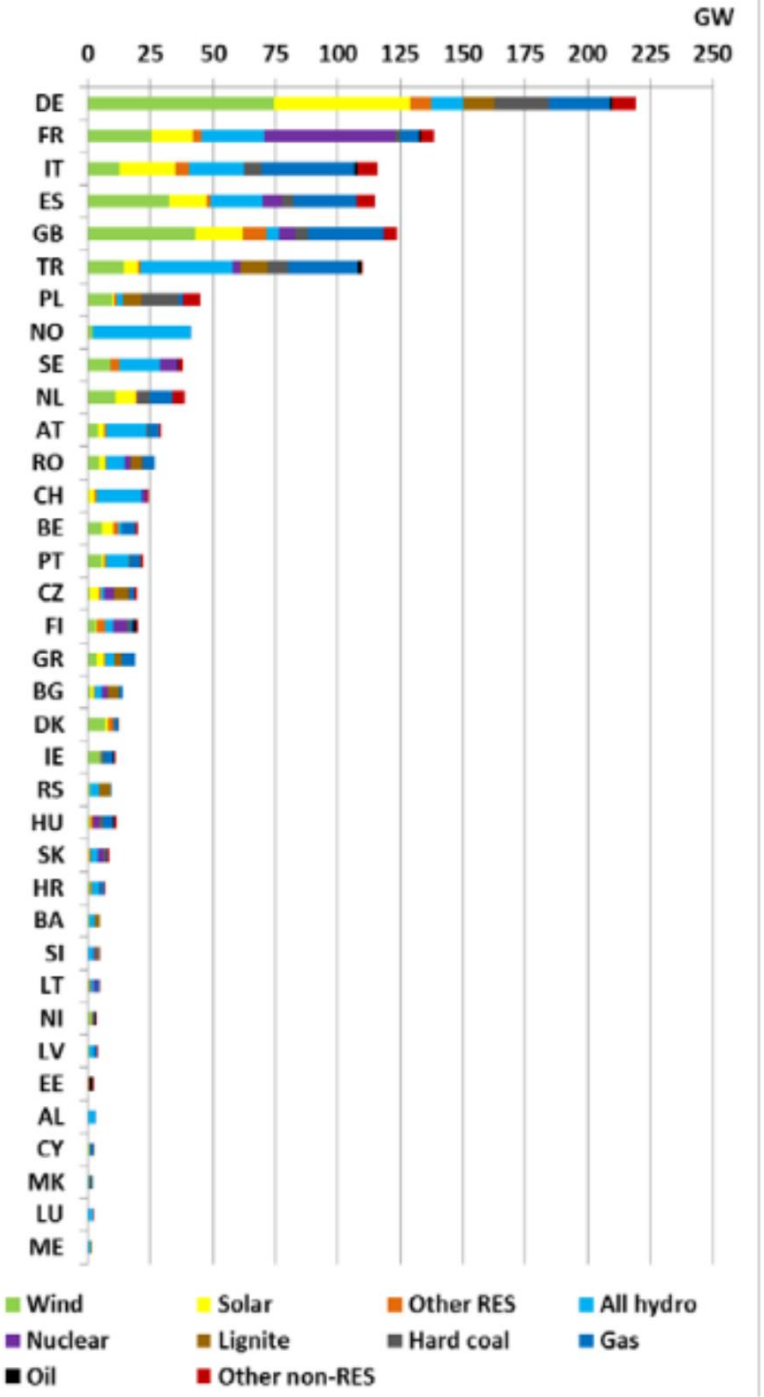

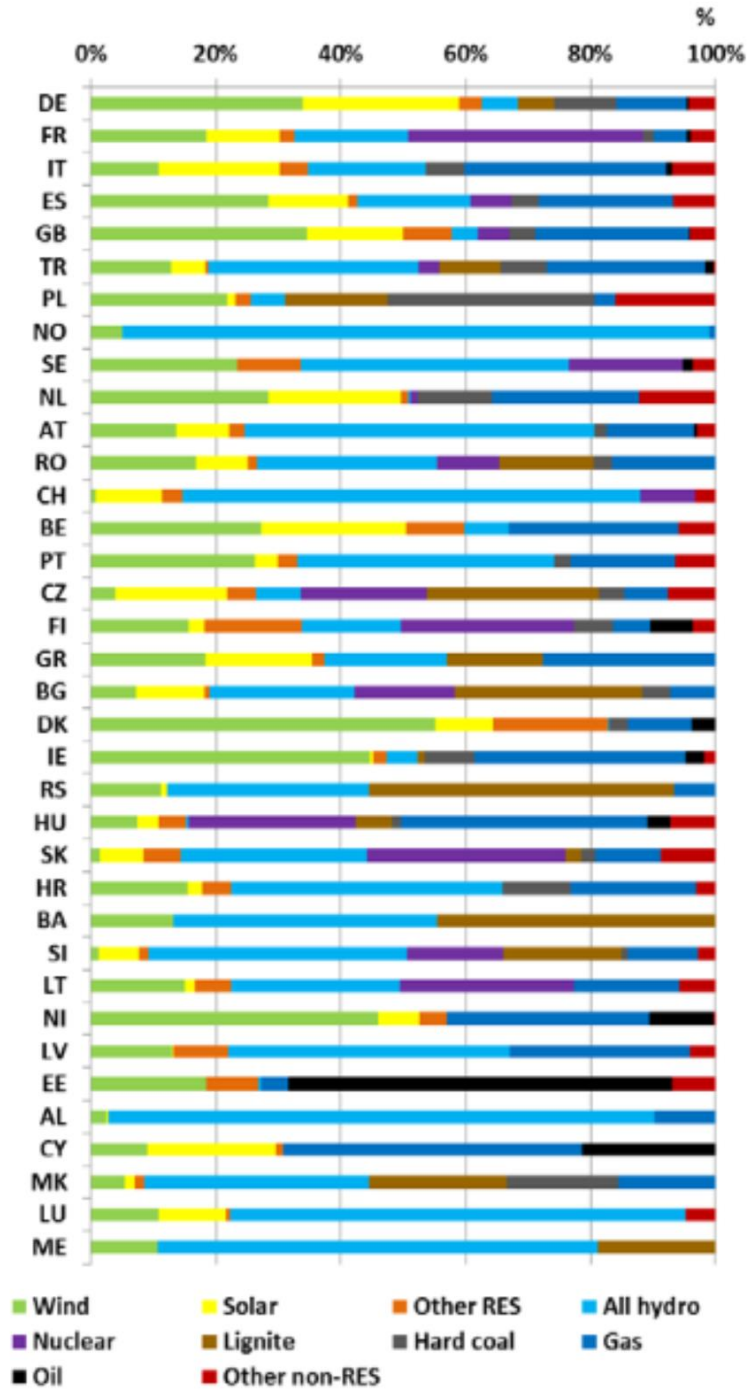

Universitas Labacensis

Napoved OVE

- Zeleno: OVE
- Vijolično: konvenc. viri

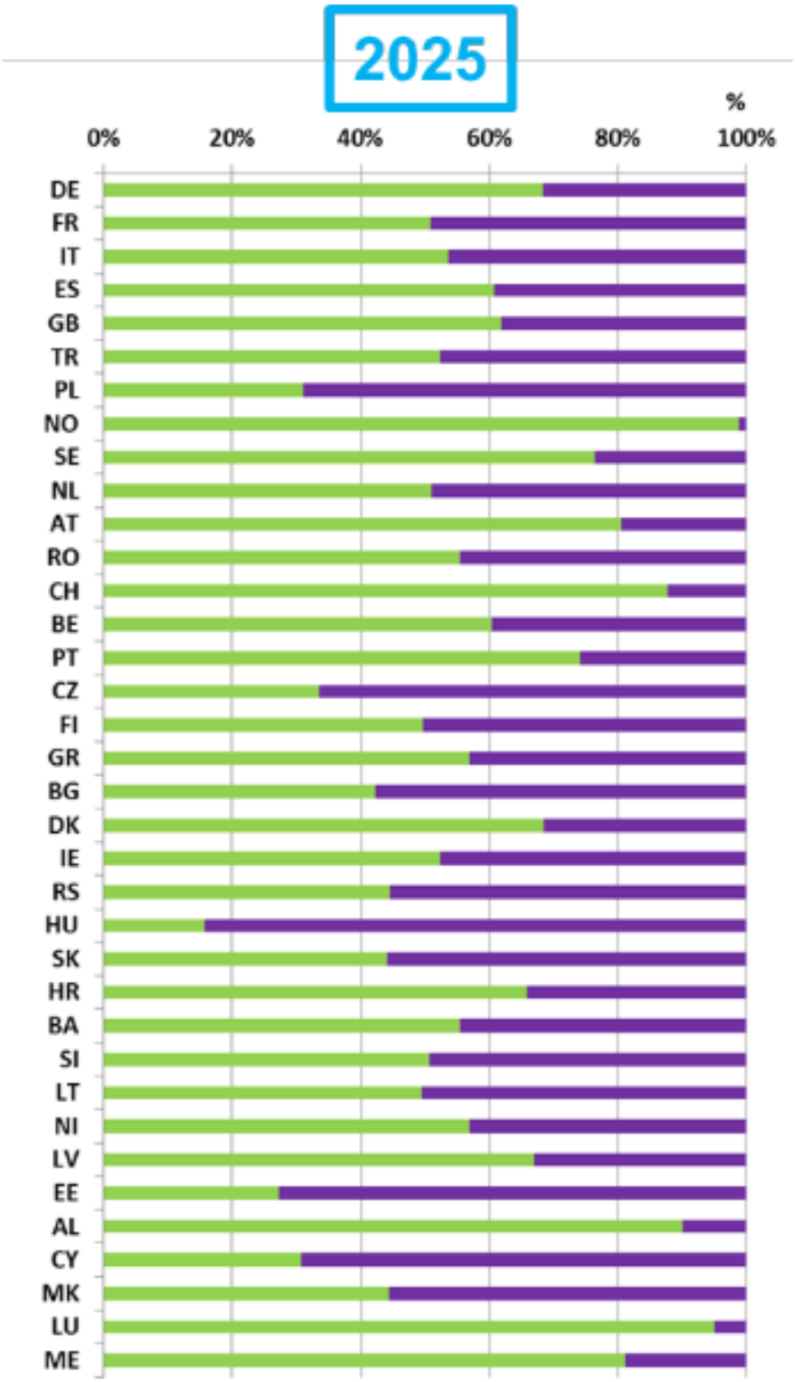

Universitas Labacensis

Primer: proizvodnja SE in VE v Nemčiji

Photovoltaic Capacity. Actual and Forecast

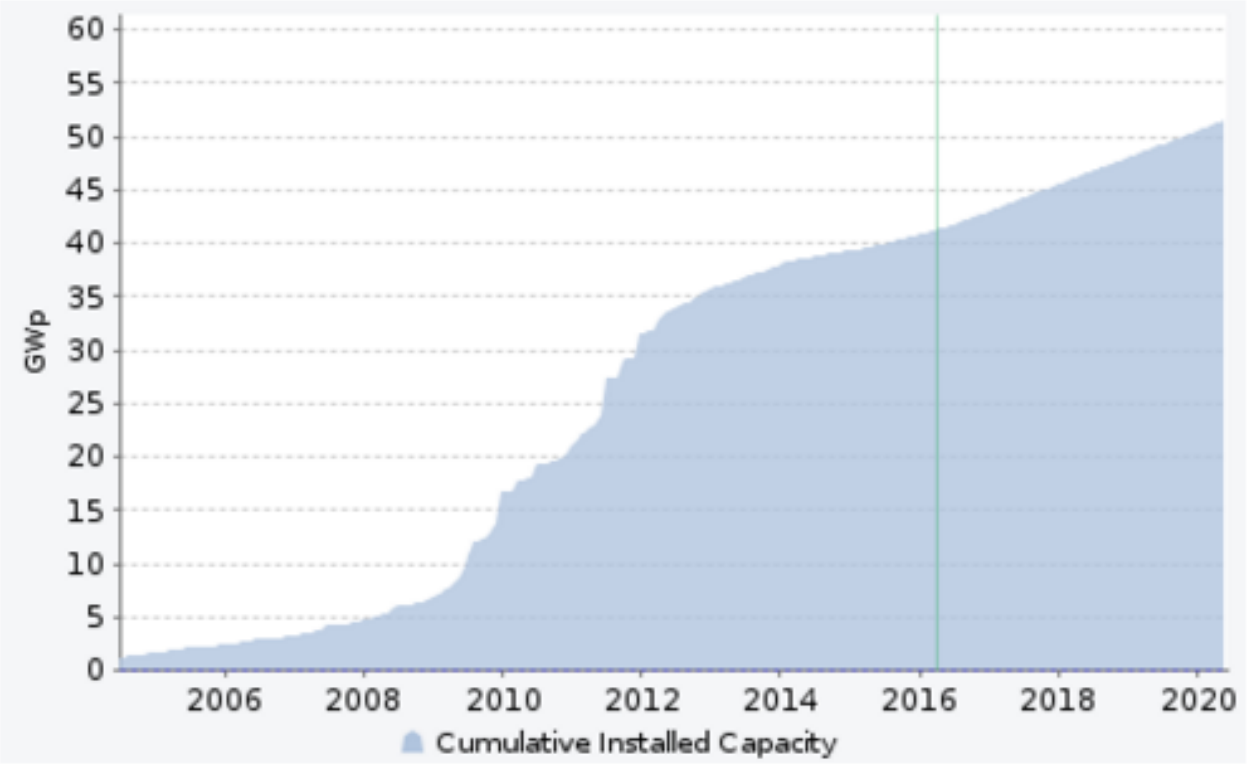

Wind Power Capacity. Actual and Forecast. Germany. GW

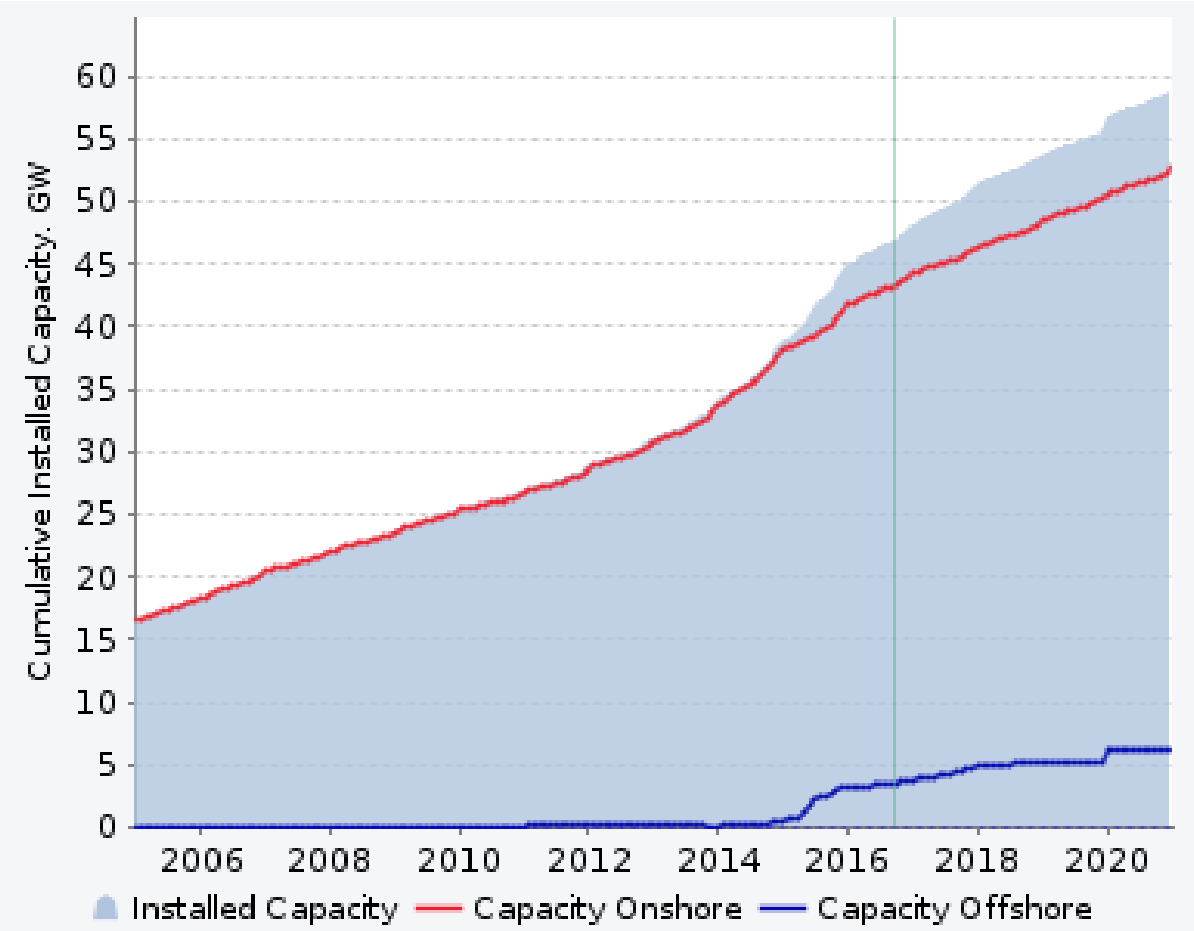

Prenosni sistemi

Omrežje ENTSO-E, razvojni scenariji

ENTSO-E 2015

ENTSO-E Overview circuit length in km

	Length of AC circuits	of which AC cables	Sum of DC cables
Over 400 kV	4697	1749	2334
350–400 kV	152486	1432	1047
300–330 kV	10962	225	62
220–285 kV	140407	3610	2233
110–160 kV	–	–	105
Sum	**308552**	**7016**	**5781**

DALJNOVOD*	Starost (leta)					
	0–10	11–20	21–30	31–40	41<	Skupaj
Nap. nivo	**Dolžina (km)**					
110 kV	217	302	303	325	699	1.846
220 kV				20	308	328
400 kV	160		111	398		669
Skupaj	**377**	**302**	**414**	**743**	**1.007**	**2.843**

Universitas Labacensis

Razvoj evropskega prenosnega EES

- Desetletni razvojni načrt
  - Letna rast proizvodnje 1 % do 2,5 %
  - Letna rast omrežja 1 %
  - Letna rast porabe 1 %

- e-Highway2050
  - Dolgoročni načrti
  - 5 scenarijev

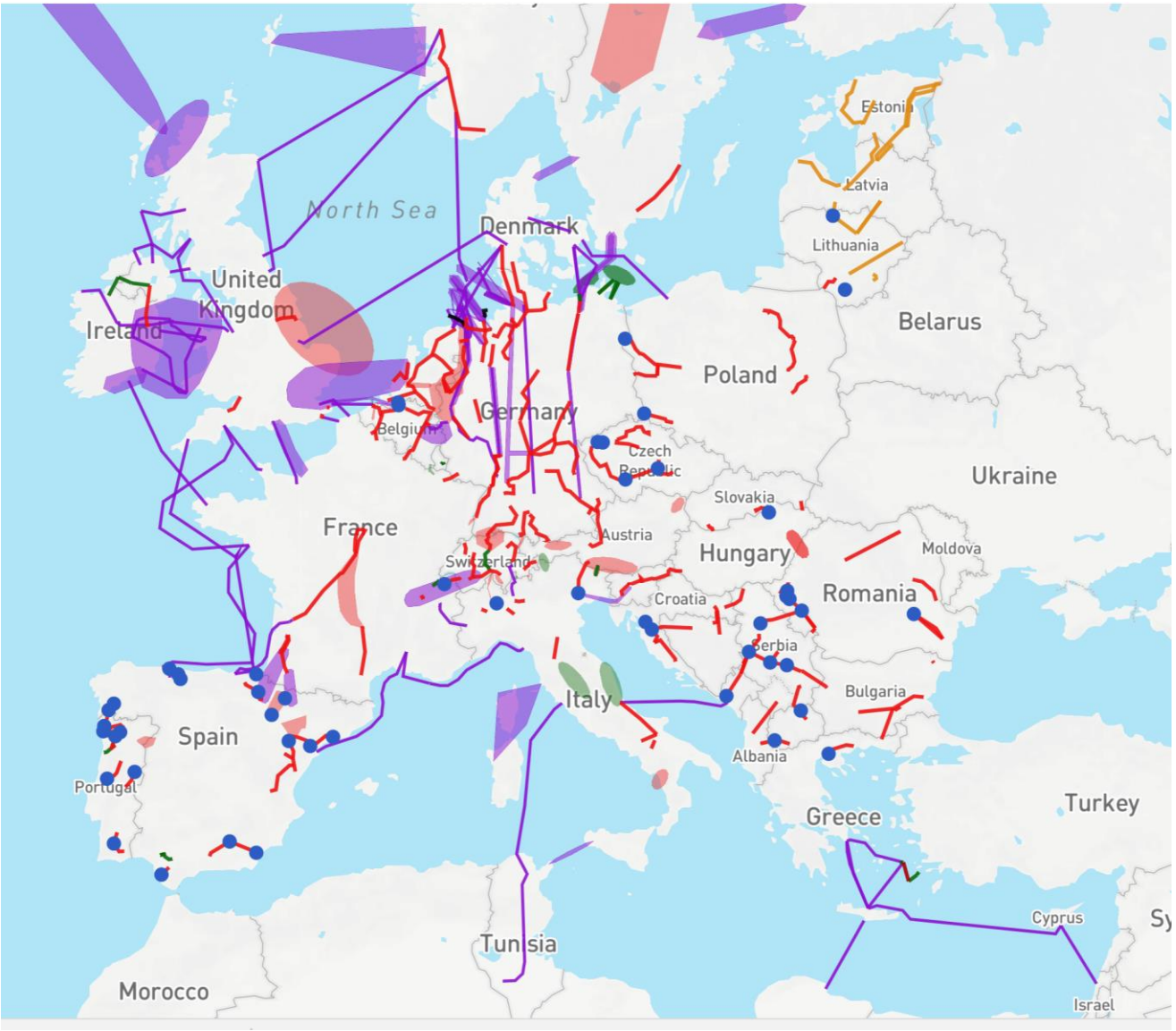

Natura 2000

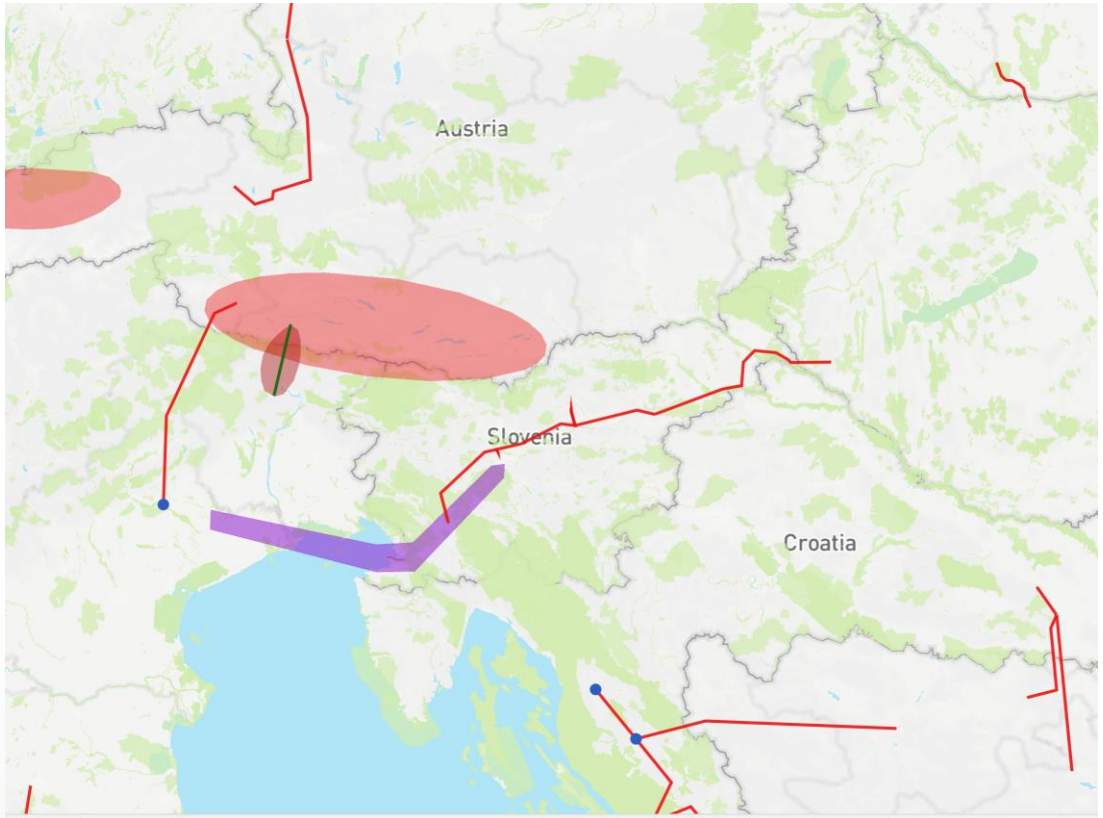
Austria
Slovenia
Croatia

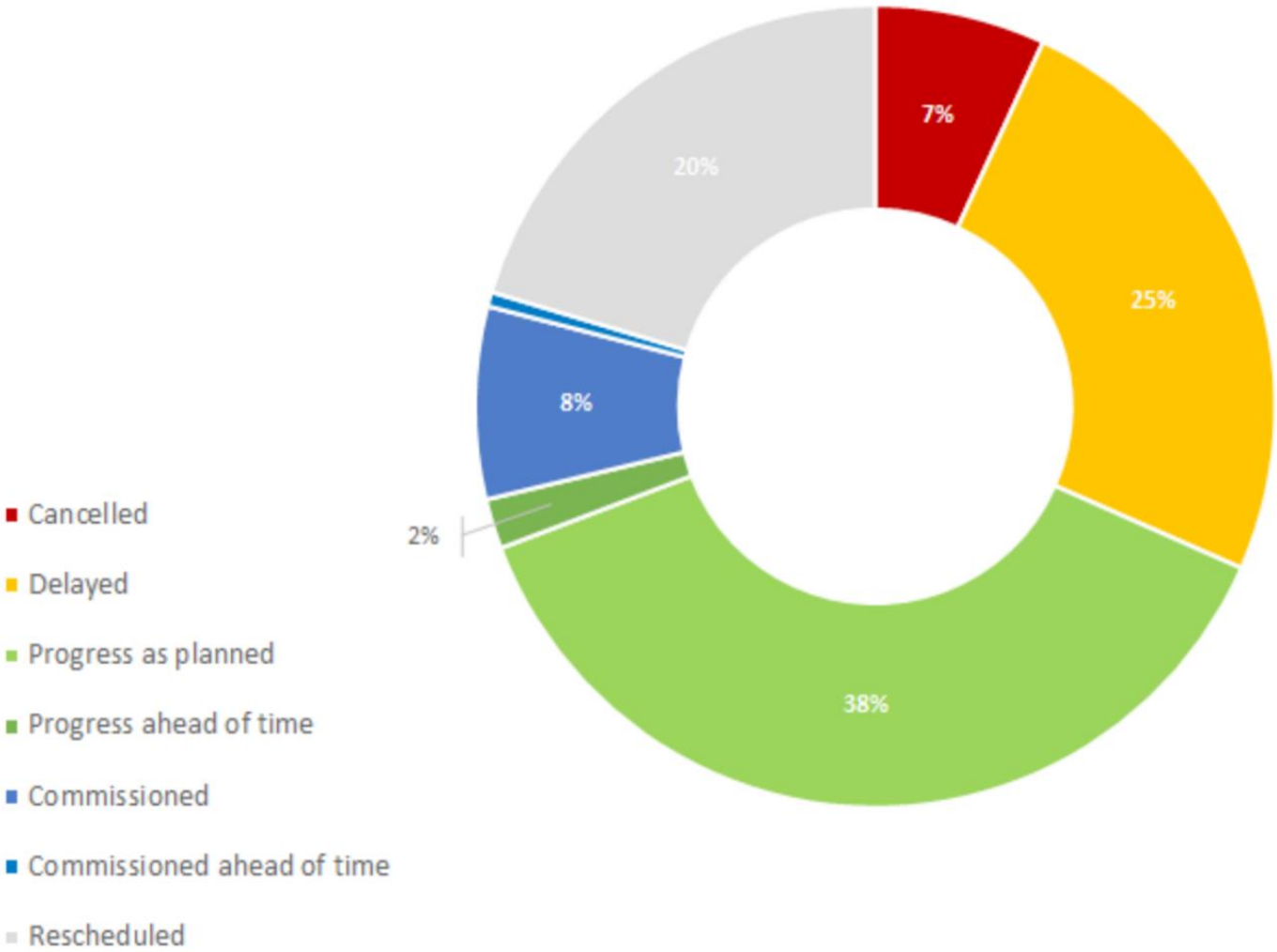
7%
25%
38%
2%
8%
20%
Cancelled
Delayed
Progress as planned
Progress ahead of time
Commissioned
Commissioned ahead of time
Rescheduled

e-Highway2050

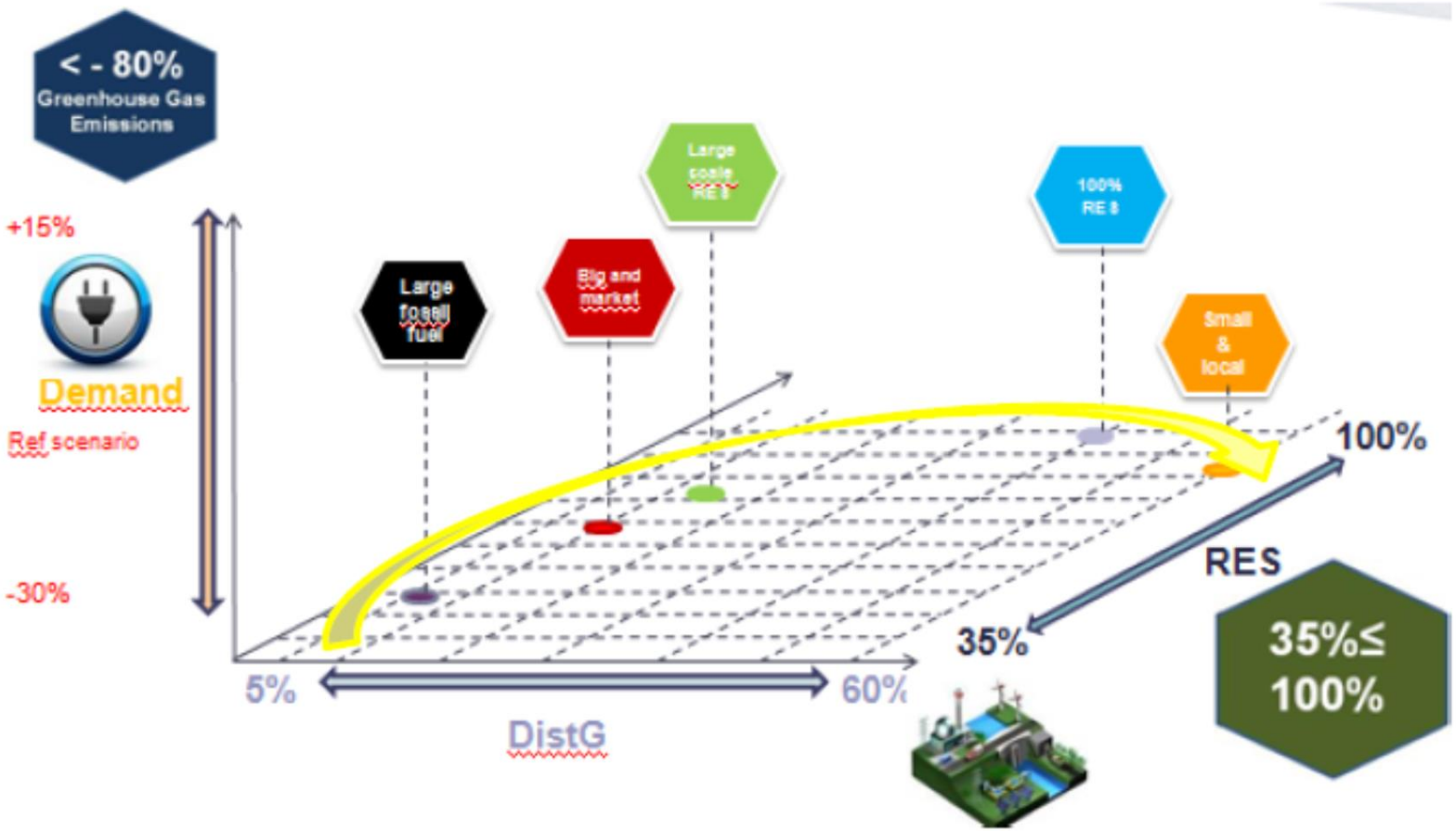

Univer
Labace

e-Highway2050

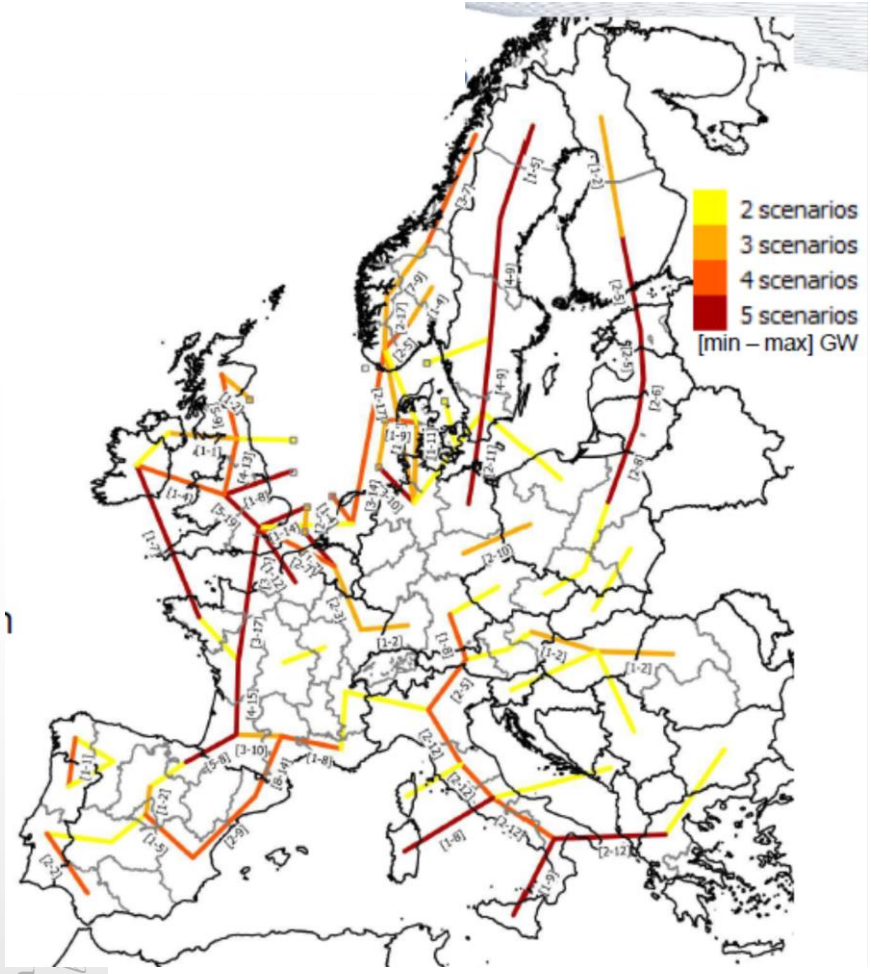

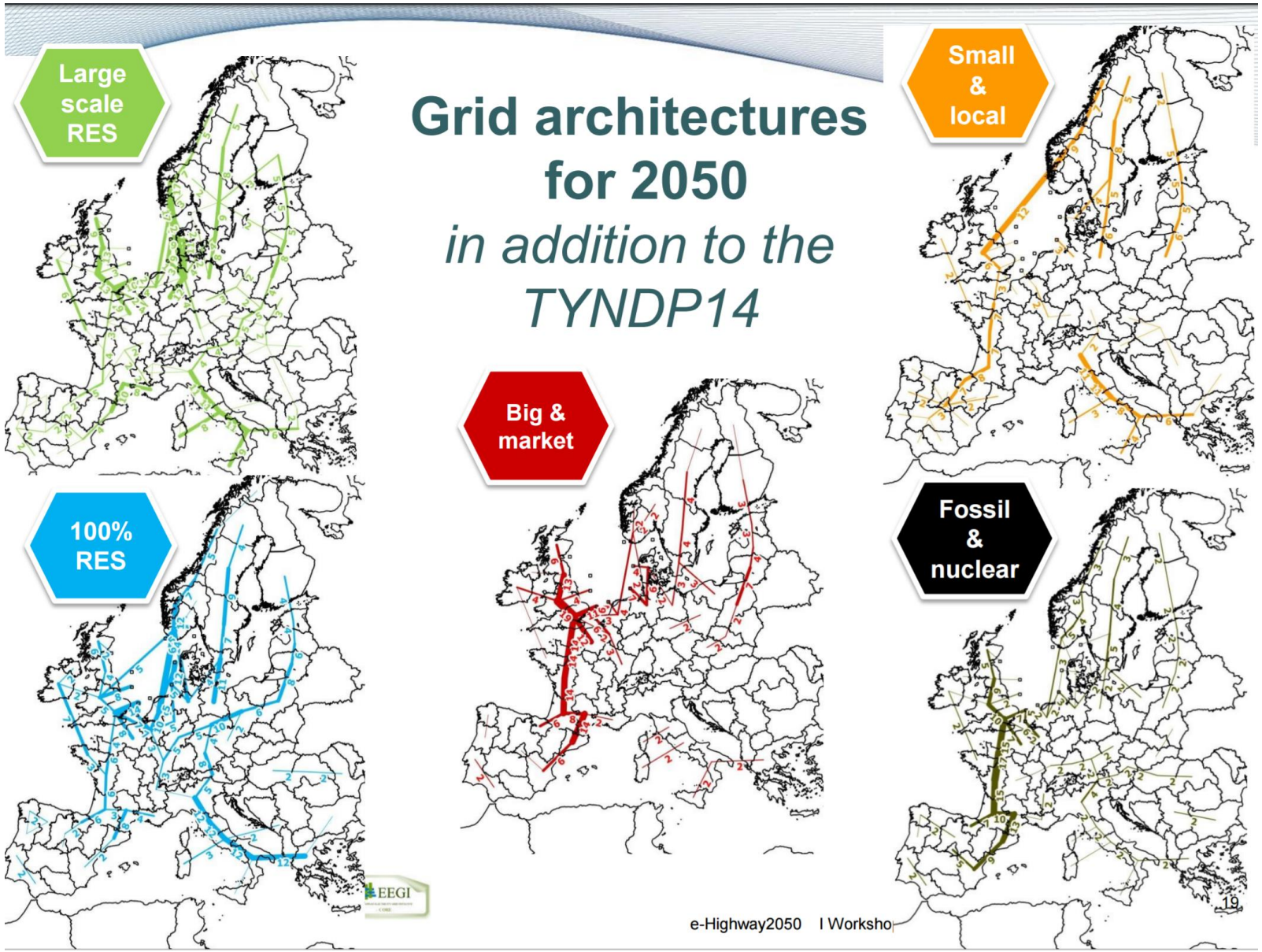

Izzivi za konvencionalne vire

Primerjava z OVE, trgovanje, sistemske storitve

Pomen konvencionalnih virov

- Zanesljivi viri
  - Visoka razpoložljivost
  - Visoka predvidljivost
  - Vztrajnostne mase (reg. frekvence)
- Sistemske storitve
  - **Regulacija frekvence in moči**
  - Regulacija napetosti
  - Pokrivanje odstopanj
  - Zagon agregata brez zunanjega napajanja
  - Vzpostavljanje sistema po razpadu
  - Pokrivanje tehničnih izgub
  - Razbremenjevanje omrežja
  - Vodenje sistema v normalnih in motenih stanjih

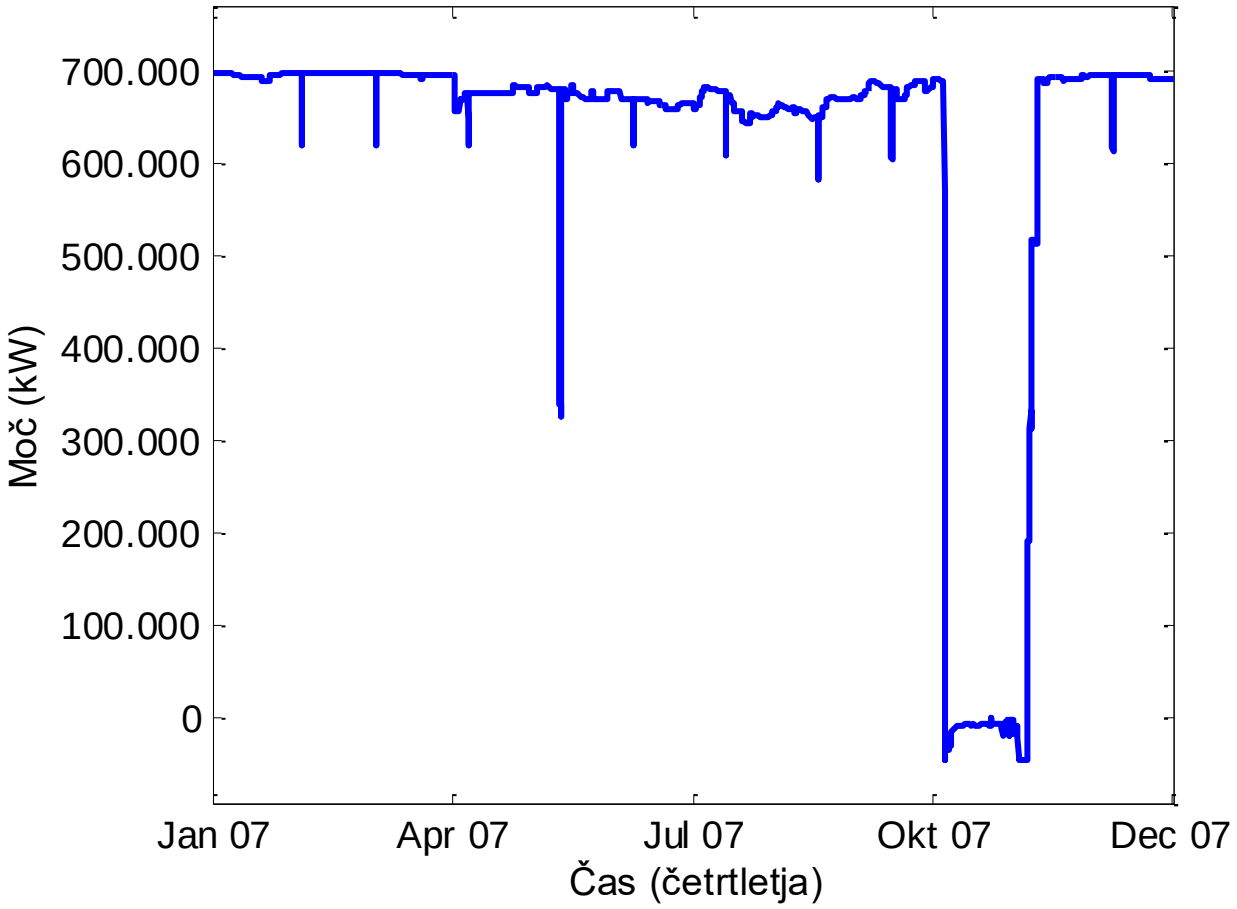

Posebnost OVE

- Razpršenost
- Visoka nerazpoložljivost
- Nepredvidljivost
- Prednostno dispečiranje

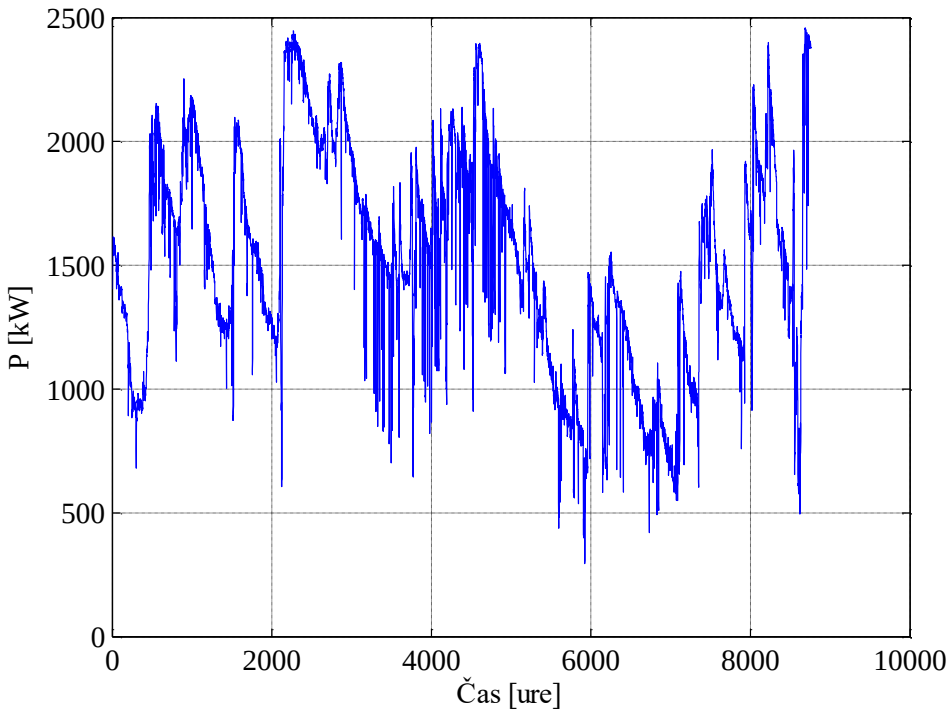

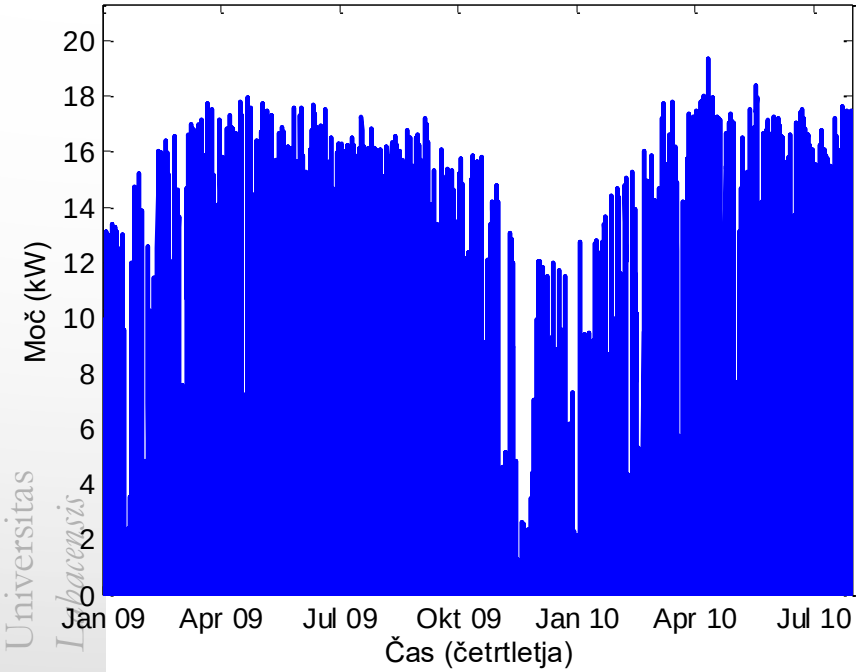

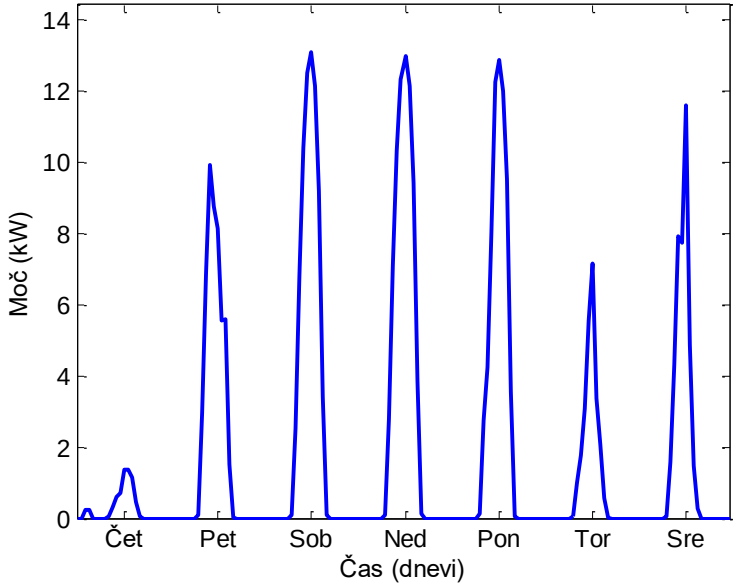

Universitas Lubacensis

Primer: razpad ENTSO-E, 4. 11. 2006

- Ročni izklop voda
  - Prehod ladje po reki pod vodom
- Nepredvidena proizvodnja VE v Nemčiji
- Preobremenitev ostalih vodov
- Domino efekt
- Razpad sistema na 3 dele
- Neravnovesje v vseh delih
- Posledice v zahodnem delu
  - 15 mio gospodinjstev brez EE
  - Izklop 19.000 MW
  - Zagon dodatnih 16,400 MW

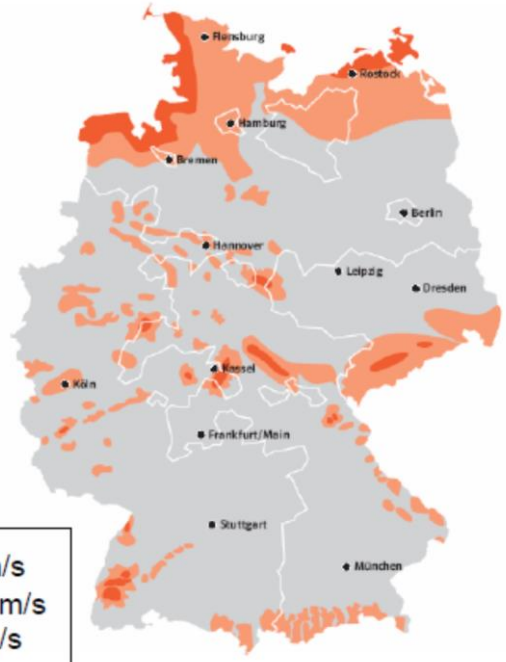

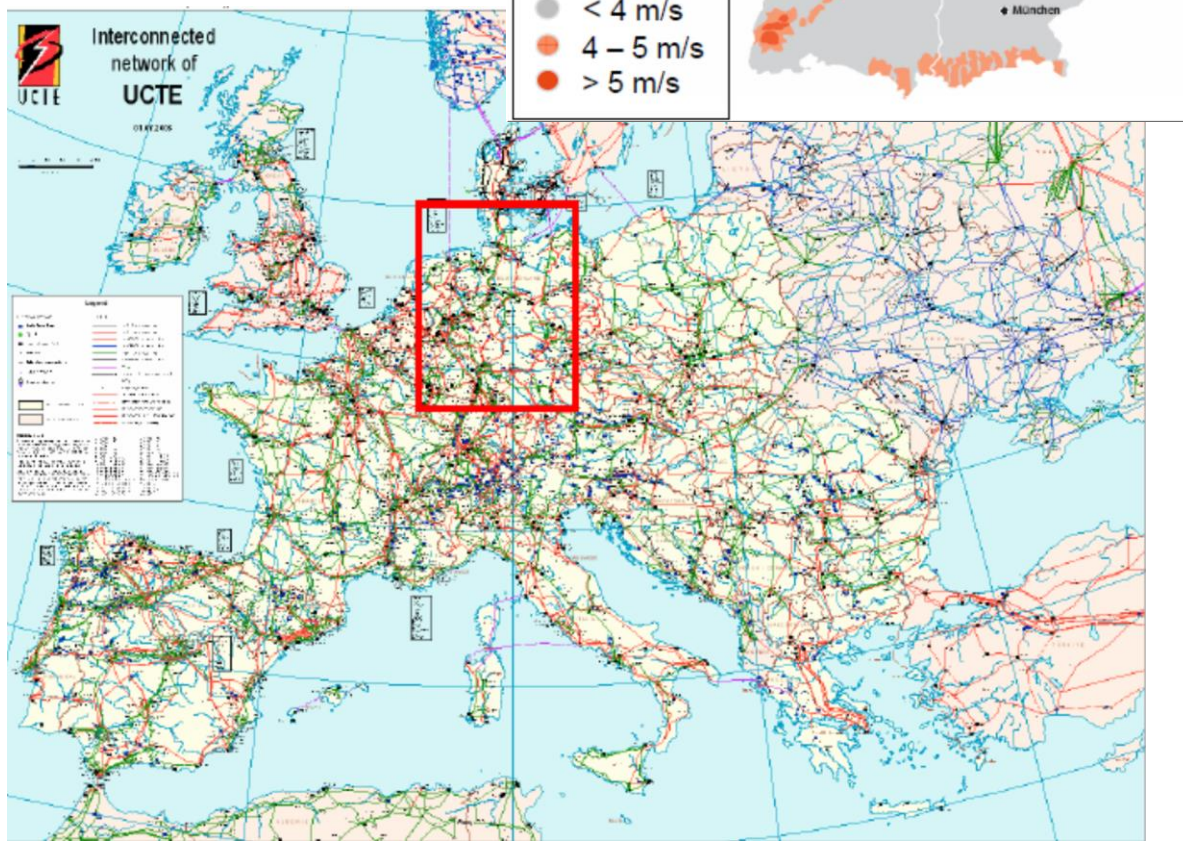

Universitas Labacensis

Primer: razpad ENTSO-E, 4. 11. 2006

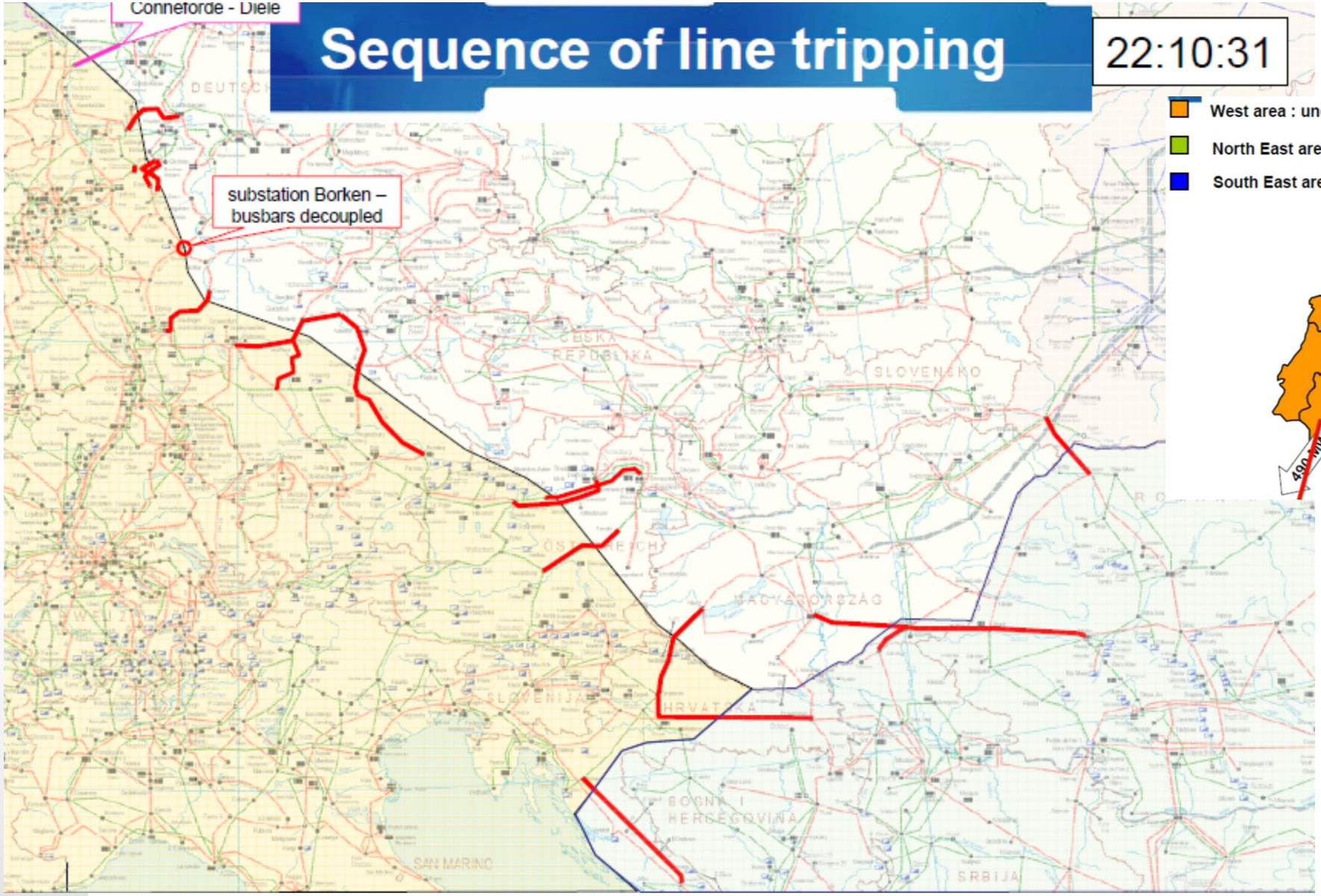

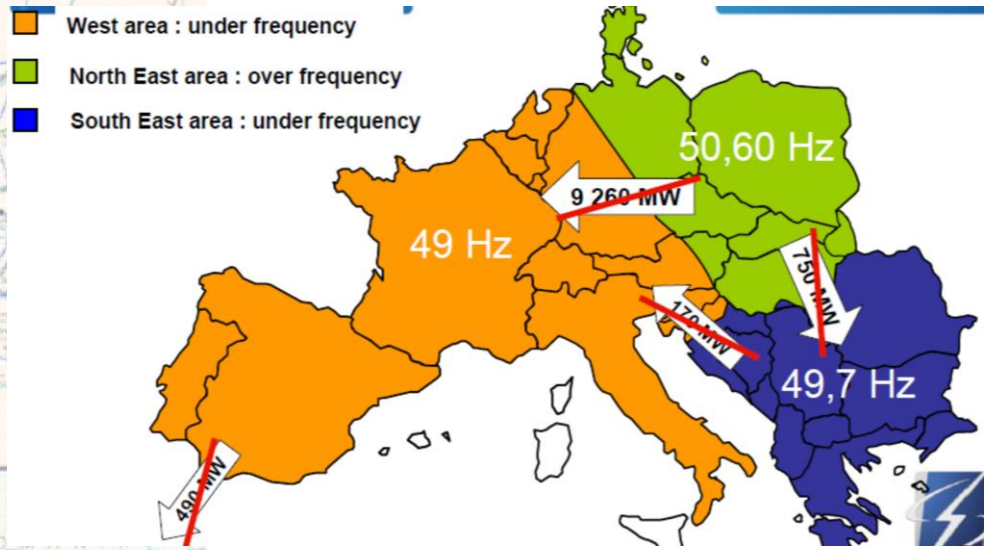

Vpliv OVE na cene EE

- OVE
  - Obvezen odjem
  - Subvencionirana proizvodnja
- Nižje cene na trgu
- Občasno negativne cene

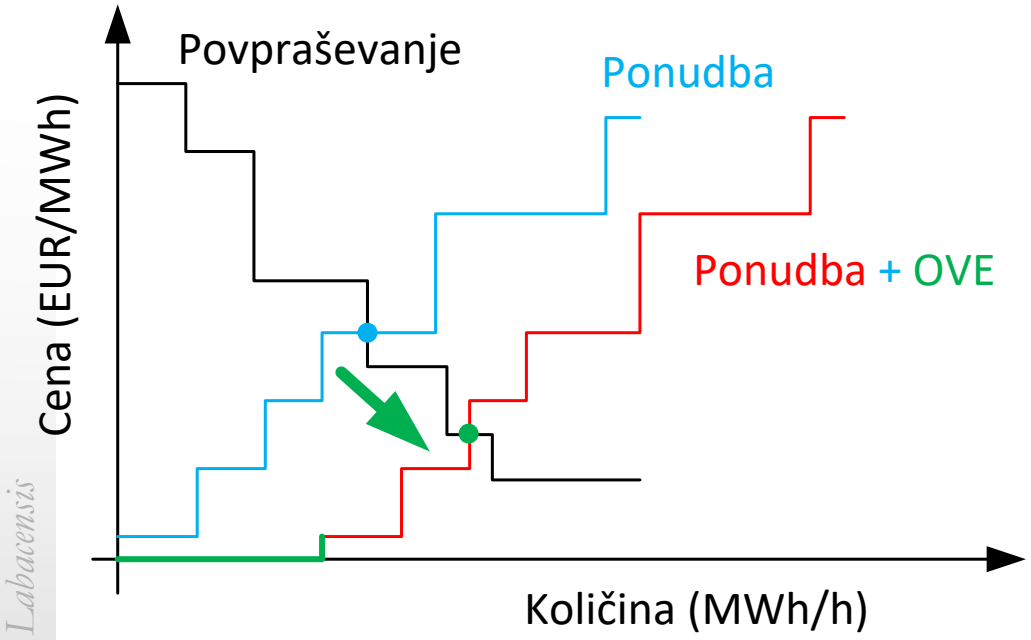

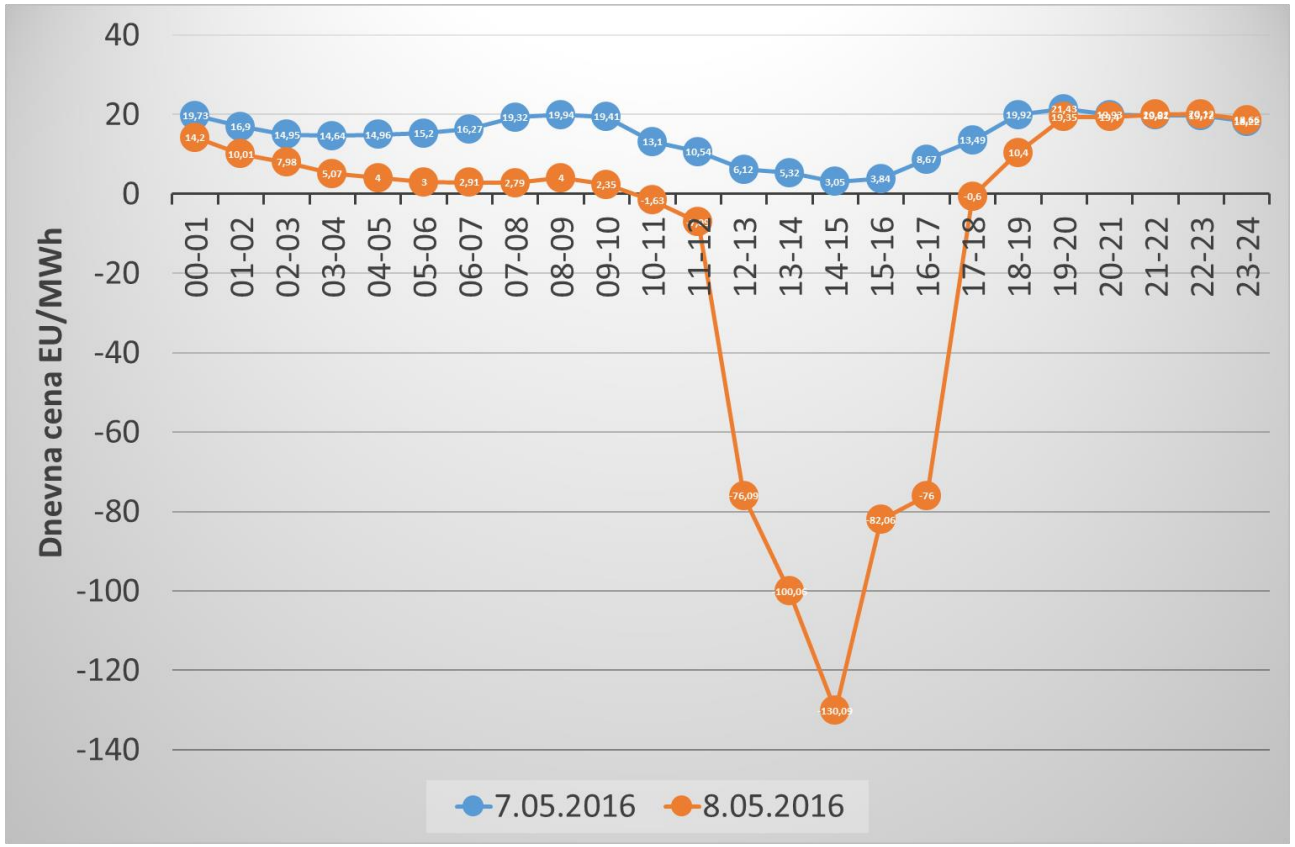

Universitas Labacensis

Vpliv nepredvidenih dogodkov

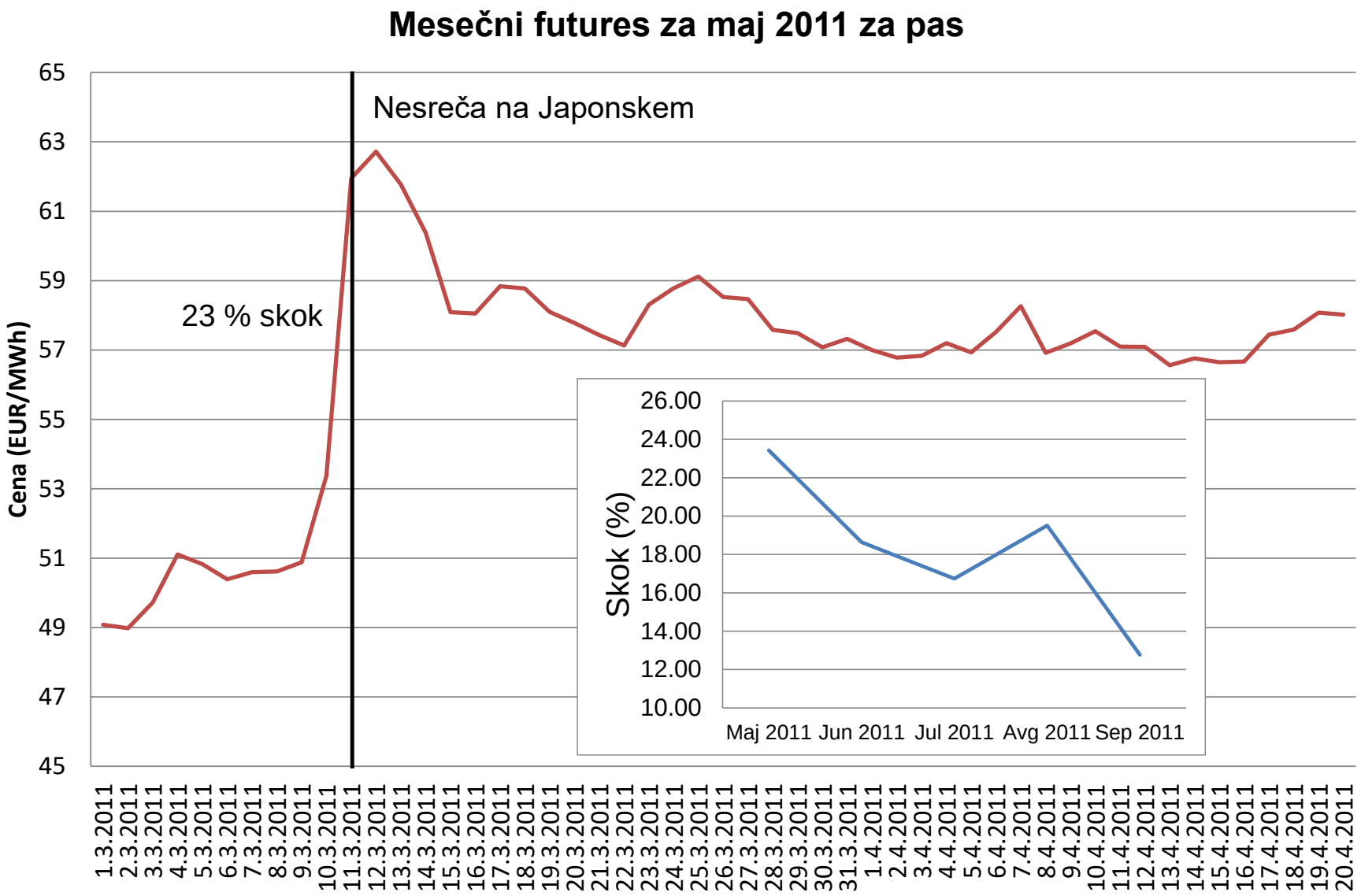

Izzivi za konvencionalne vire

- Povečanje konkurenčnosti
  - Zniževanje lastne cene z zmanjševanjem stroškov
  - Zapiranje nekonkurenčnih enot
- Ohranjanje potrfelja

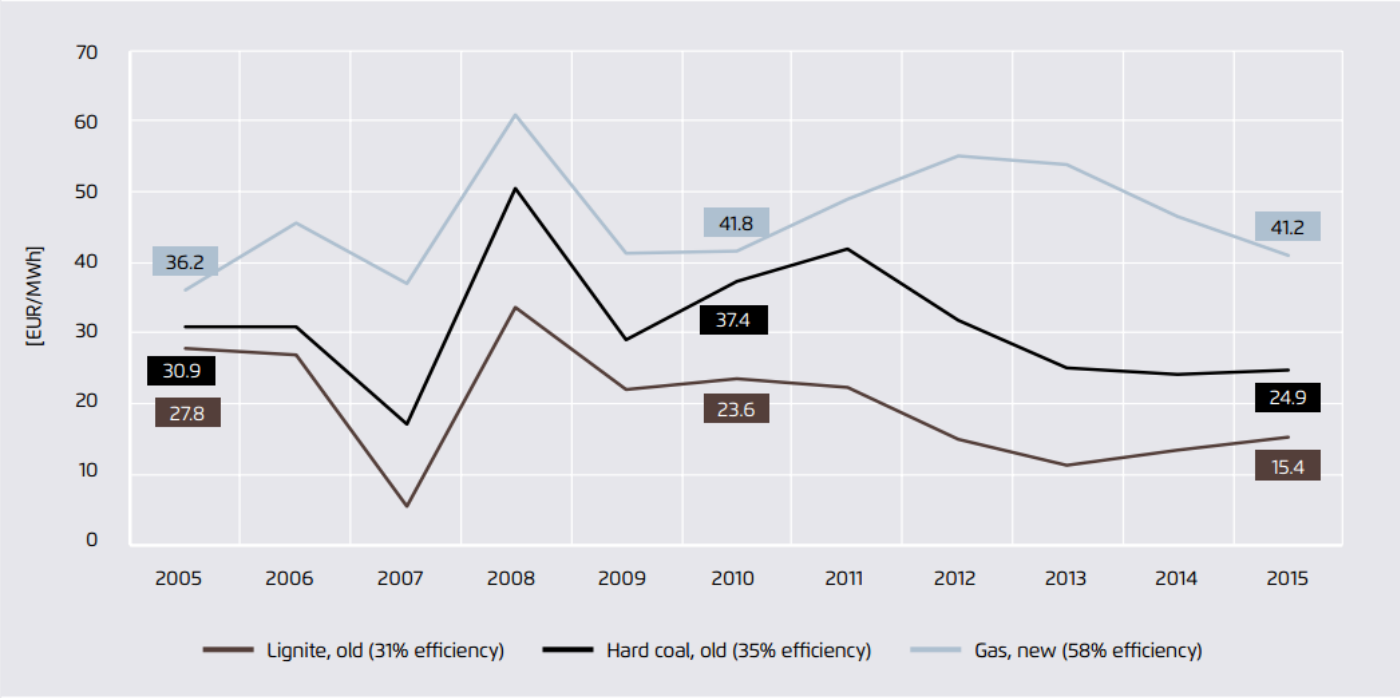

Worldbank 2016; BP 2016, Bundesbank 2016, UBA 2015, DEhSt 2016, own calculations

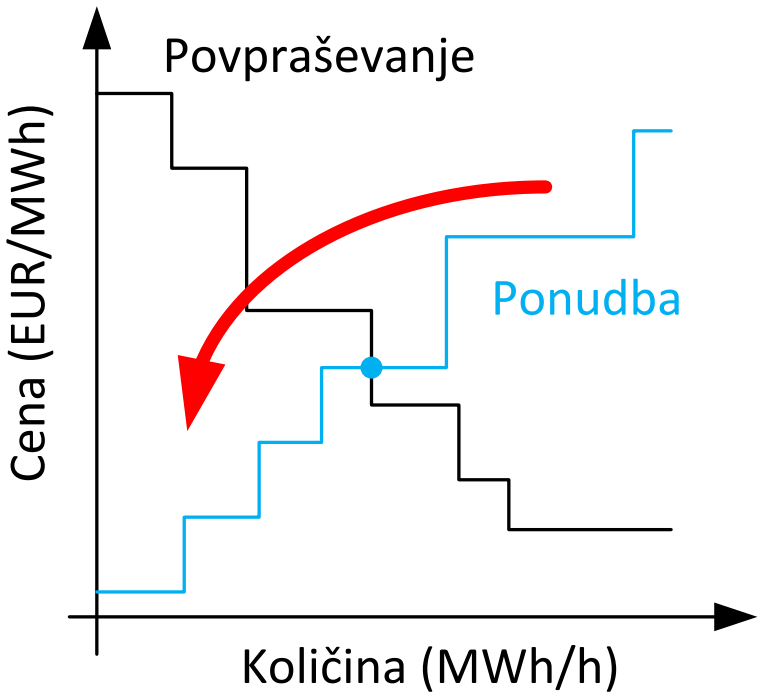

Izzivi za konvencionalne vire

- Trgovanje
  - Pomembna prodaja lastne proizvodnje
  - Klasično trgovanje nedonosno
    - Močna konkurenca, negativne marže
    - Vse manjše cenovne razlike med trgi
  - Premik od dolgoročnih trgov proti kratkoročnim
    - Trg znotraj dneva, izravnalni trg
  - Prihodnost: trg s sistemskimi storitvami
    - Vnovčenje zanesljivosti in fleksibilnosti proizvodnje
    - Prilagoditev na vse bolj dinamičen trg s sistemskimi storitvami
    - Ponujanje sistemskih storitev na sosednjih trgih
- Investicije
  - V nove tehnologije (OVE + shranjevalniki EE)
  - V elektrarne, pomembne za EES (sistemske storitve)
- Predpogoj: posluh in razumevanje regulatorja in oblikovalcev zakonodaje

Izzivi za prenosne in distribucijske sisteme

Zanesljivost EES, sistemske storitve

Izzivi za prenosne sisteme

- Zagotavljanje zanesljive oskrbe
  - Spremljanje razmer na strani proizvodnje
  - Obvezna zagotovitev zadovoljivih proizvodnih zmogljivosti za izvajanje sistemskih storitev
- Povezovanje s sosednjimi sistemi
  - Obvladovanje nihanj moči
  - Dostop do drugih virov
  - Čezmejno zagotavljanje sistemskih storitev
  - Razvoj skupnega trga z EE
- Prenos na višjih napetostnih nivojih
- Priključevanje OVE in mikro omrežij na prenosno omrežje
- Shranjevalniki EE
  - Obvladovanje nihanj moči
  - Zagotavljanje sistemskih storitev
  - Vozila na električni pogon
- Tehnično in ekonomsko učinkovito izvajanje ostalih dosedanjih nalog
- Predpogoj: posluh in razumevanje regulatorja in oblikovalcev zakonodaje

Izzivi za distribucijska omrežja

- Dosedanje naloge – regulirana dejavnost
  - Zagotavljanje zanesljive oskrbe odjemalcev
  - Skrb za omrežje
  - ….
- Pametni števci → nove funkcije vodenja
  - Ocenjevalnik stanja na distribuciji
  - Prehod na krmilnike → vzpostavitev povratnih zank
  - Vzpostavitev agregatorjev OVE in odjemalcev (angl. prosumer, virtual power plant)
  - Sistemi za obvladovanje podatkov → administrator podatkov
  - Sistemske storitve na nivoju distribucij → prihranki pri investicijah
  - Ponujanje sistemskih storitev za SOPO→ dodatni prihodki
- Predpogoj: posluh in razumevanje regulatorja in oblikovalcev zakonodaje

Drugi del

Prof. dr. Robert Golob

Globalizacija, nove tehnologije in digitalizacija

Energetska tranzicija

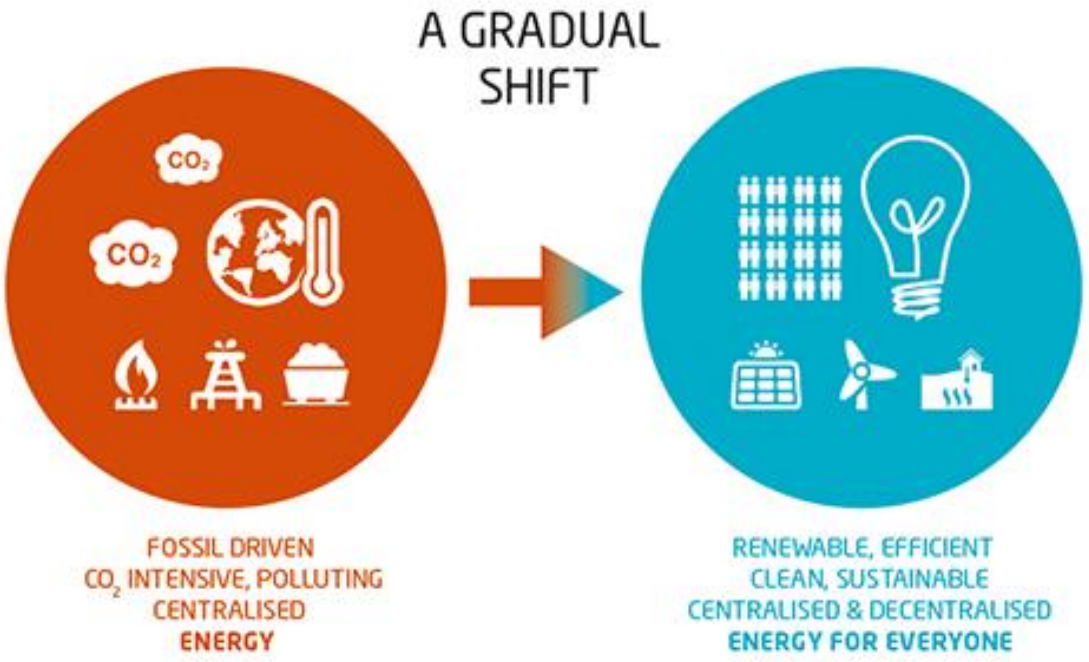

Globalizacija cenovnih trendov (vpliv na ceno energije v Sloveniji)

Slovenija (do 2000)

- cenovna razmerja v večini pogojena z notranjimi razmerami
- nafta edini pravi globalni energent

Evropa (2000-2010)

- odpiranje EU trgov
- širitev čezmejnega trgovanja
- razmah surovinskih trgov

Svet (2010 dalje)

- globalizacija cen premoga
- globalizacija cen zemeljskega plina (LNG)
- Močna soodvisnost cen električne energije v EU
- soodvisnost cen energentov

Cenovni indeks cen surovin 1960-2016

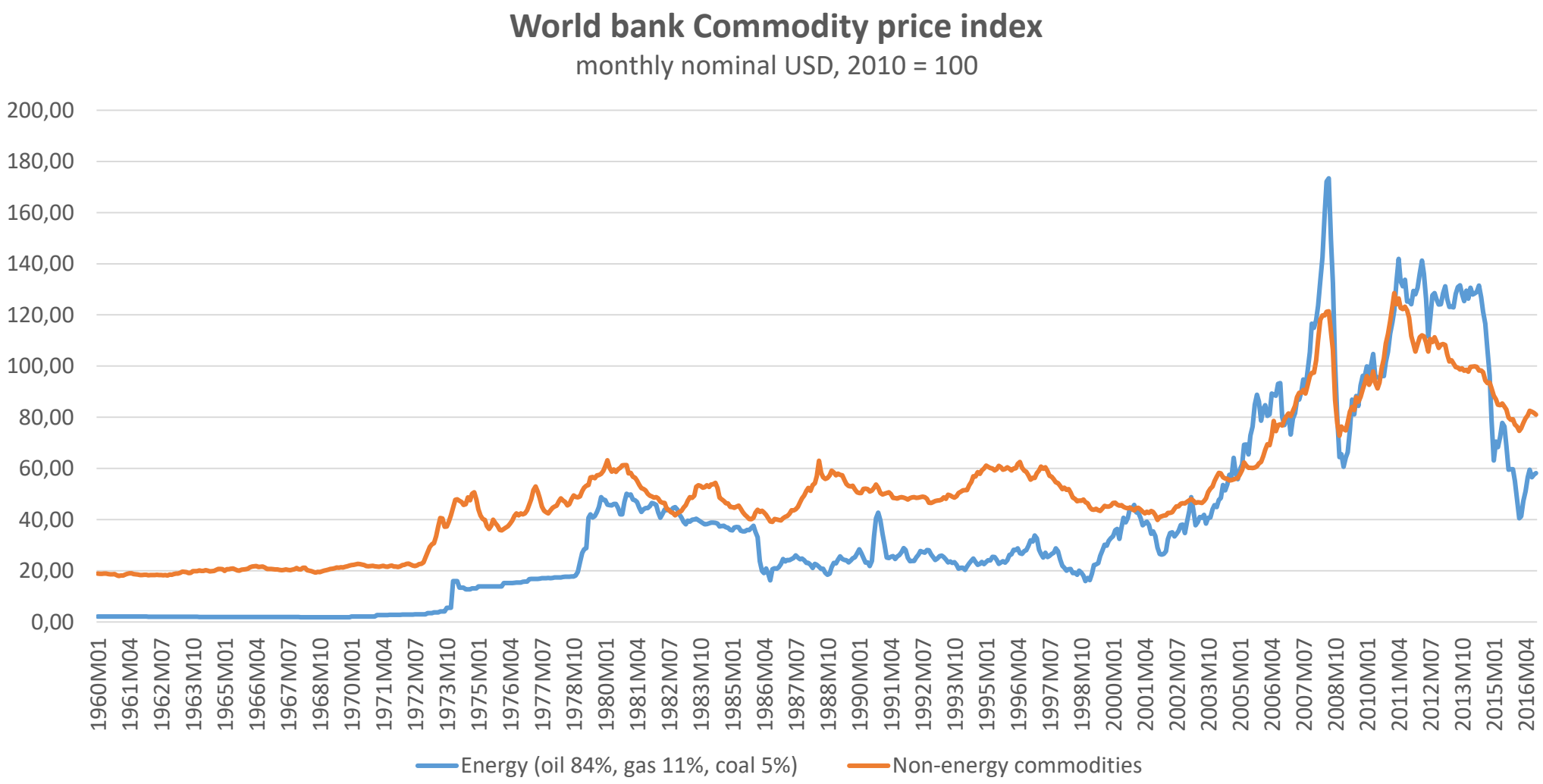

Primer: globalna primerjava cen ZP

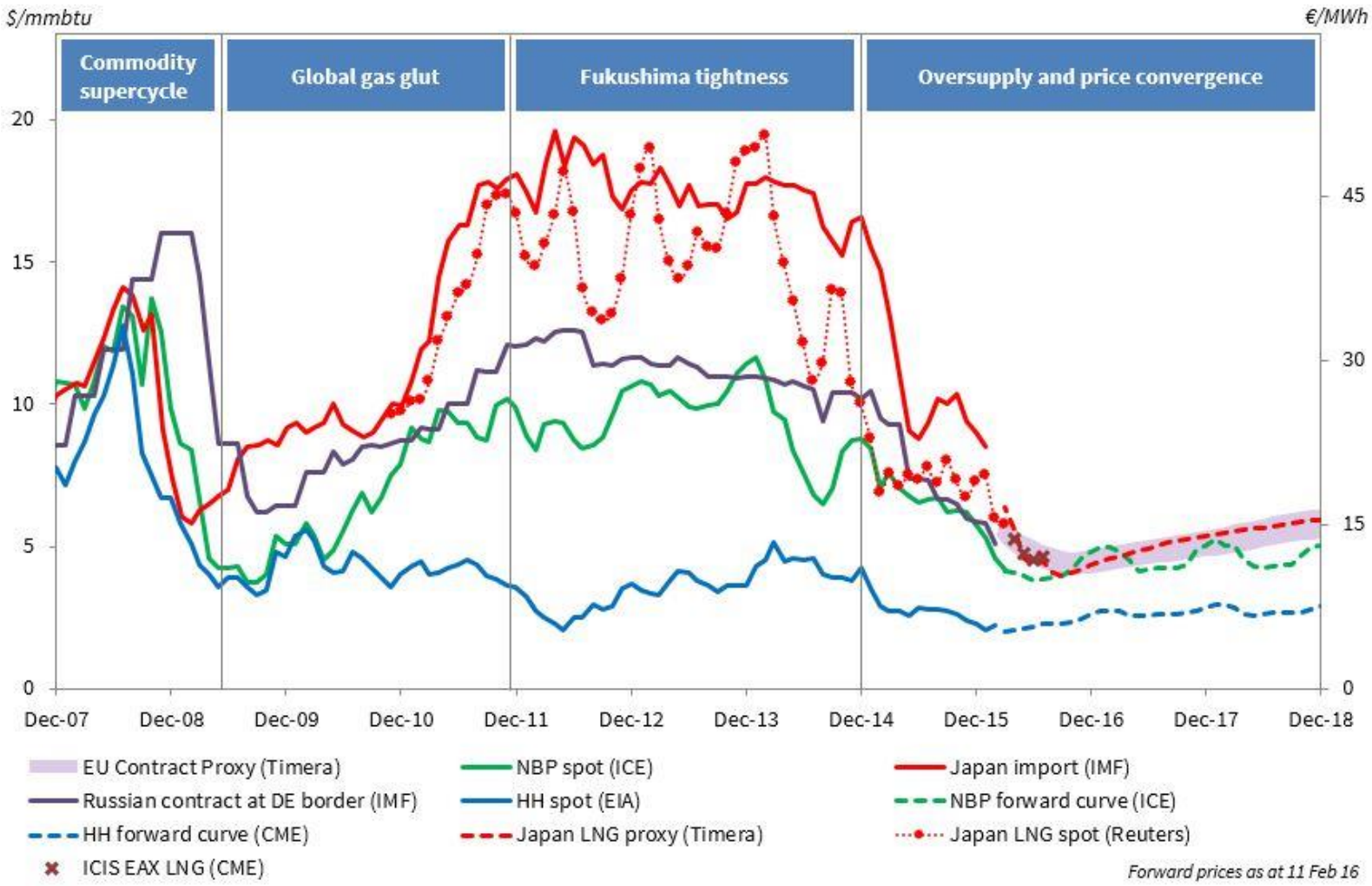

Vir: *Timera Energy*

Primer: Francija september 2016

Francija, Cal17 base

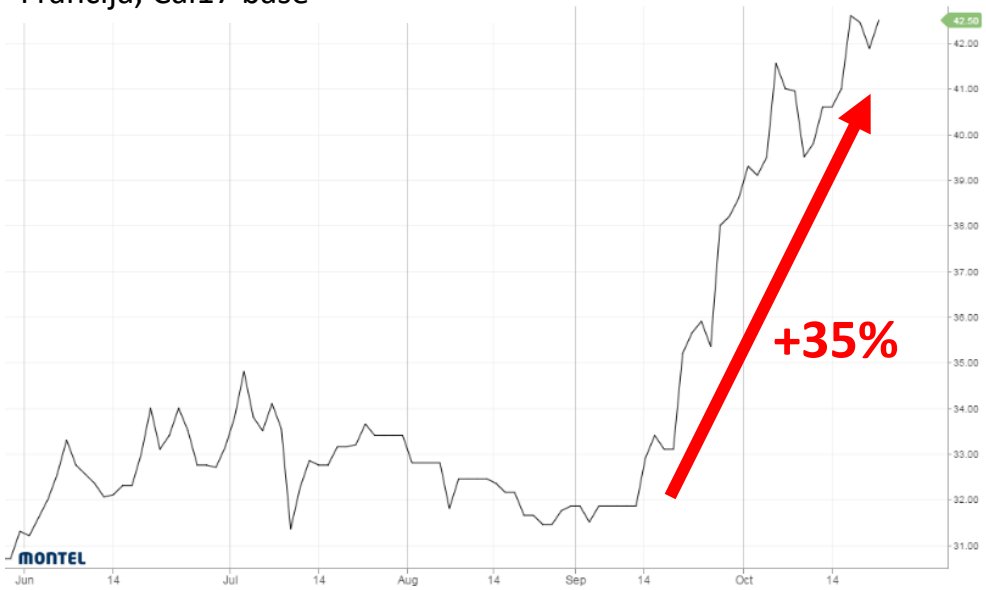

Nemčija, Cal17 base

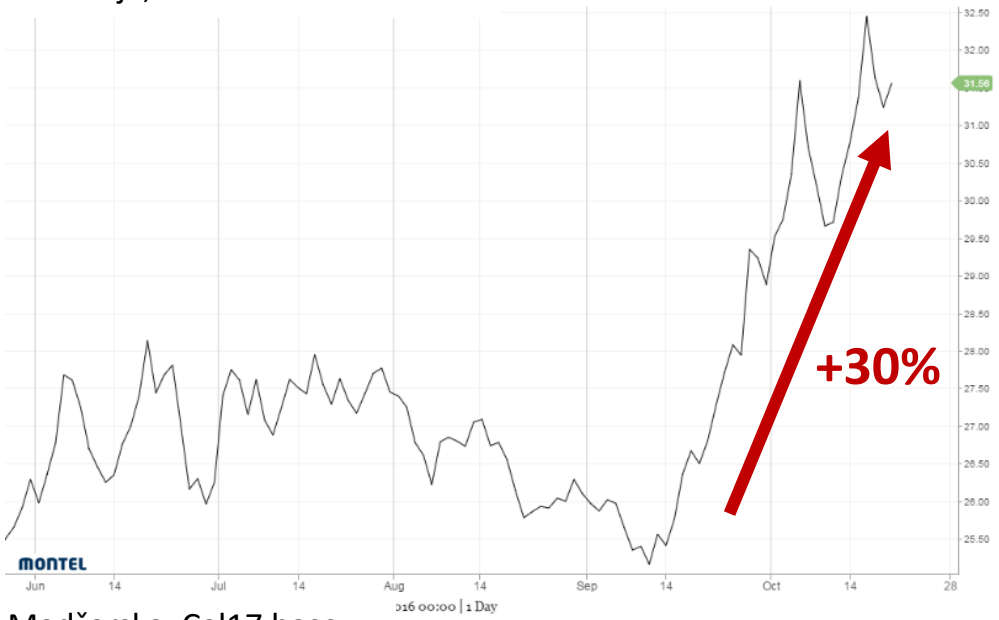

695,ITALYFINBASE2017 | 26/05/2016 00:

Italija, Cal17 base

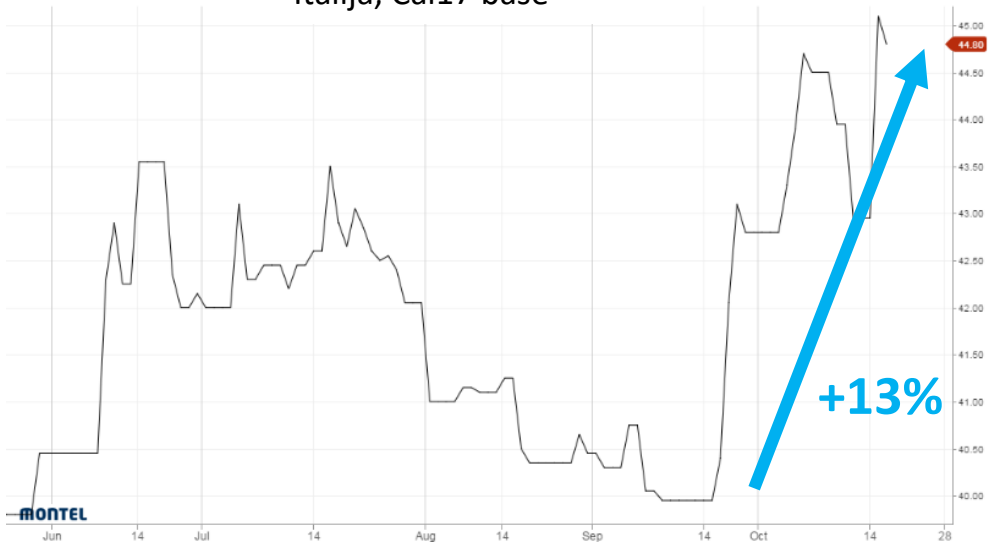

Madžarska, Cal17 base

Universitas Labacensis

Vrednost delnice energetskih velikanov E.ON in RWE od 1.1.2008 do danes

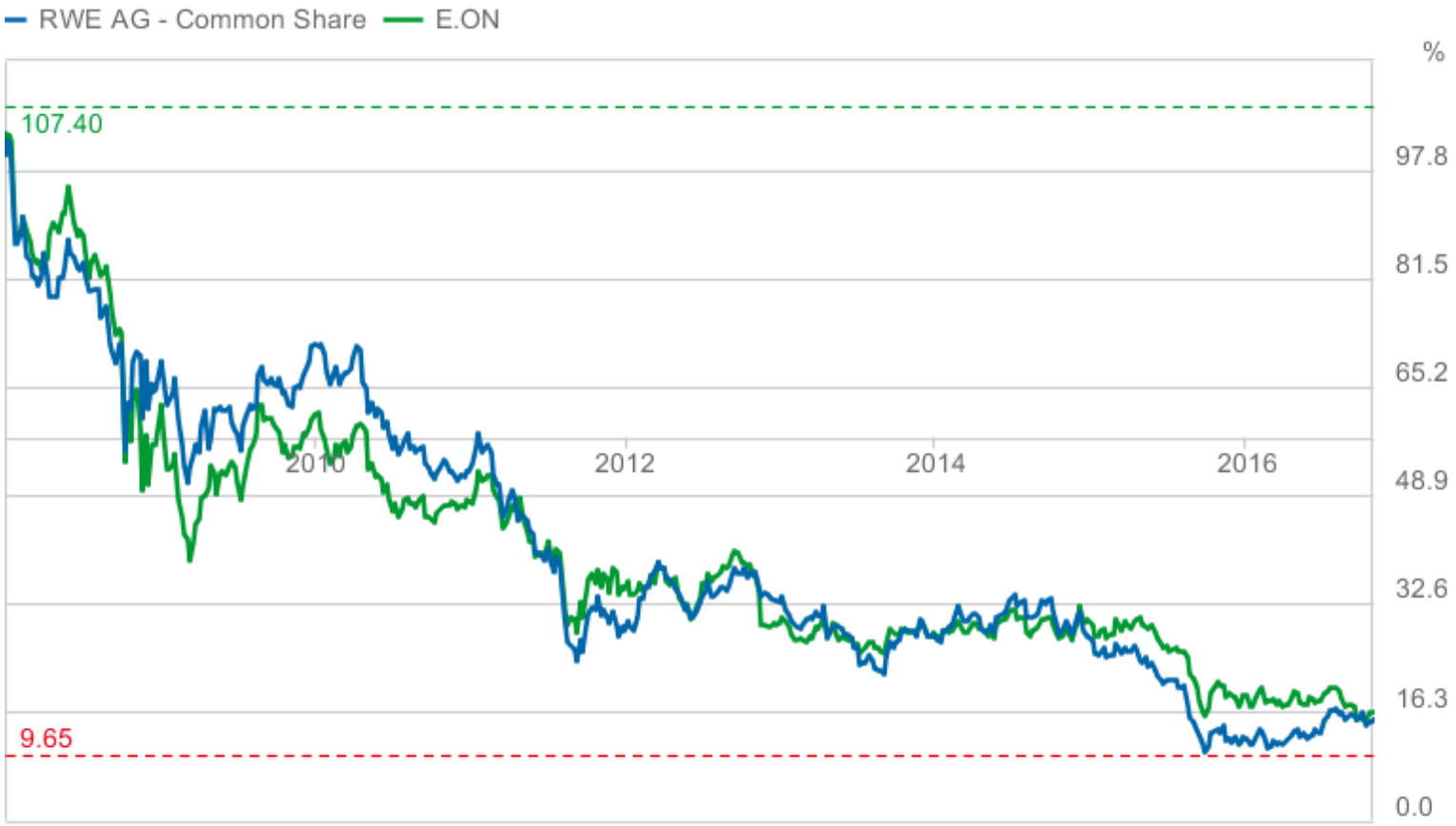

Novi E.ON in Konvenc. E.ON (Uniper)

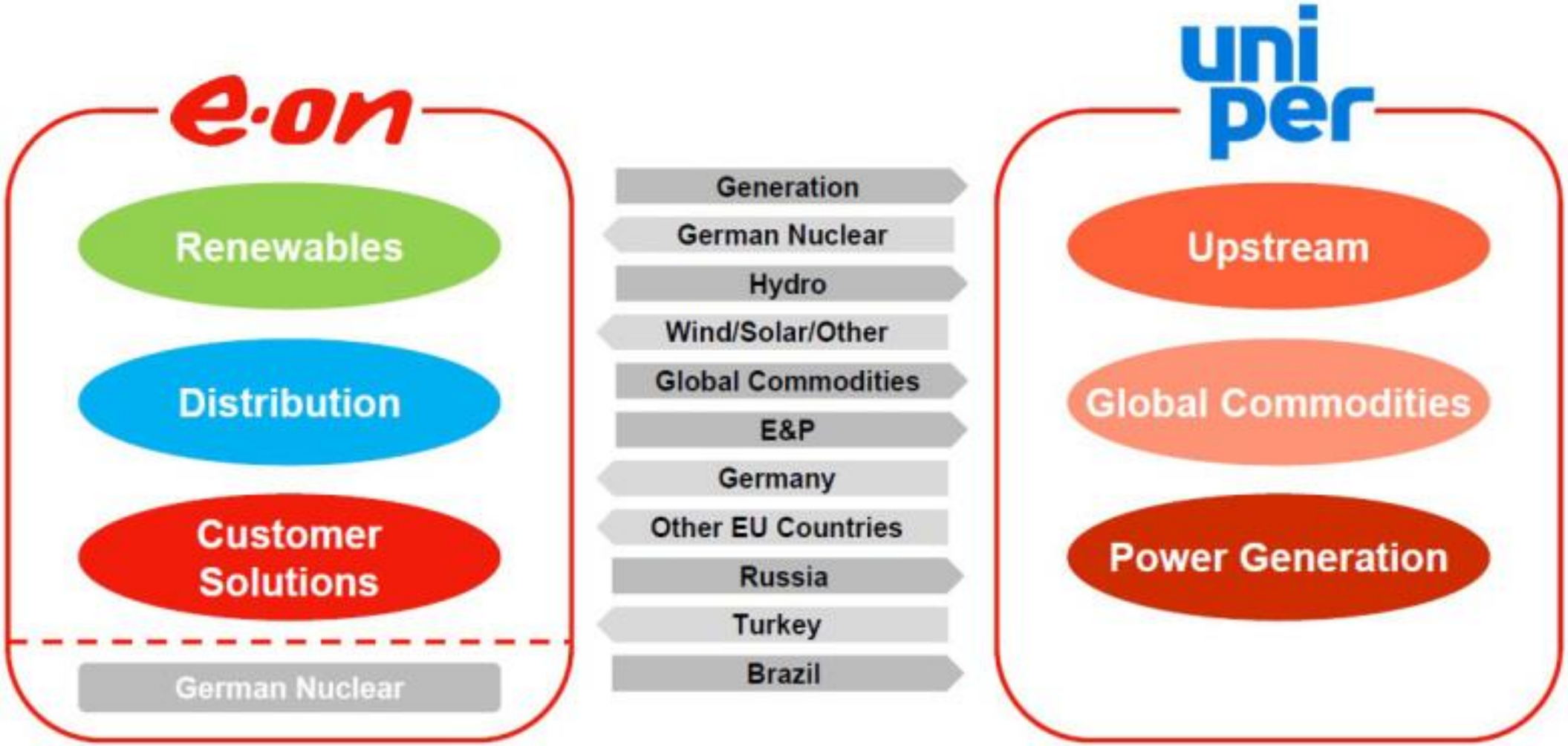

Reorganizacija RWE

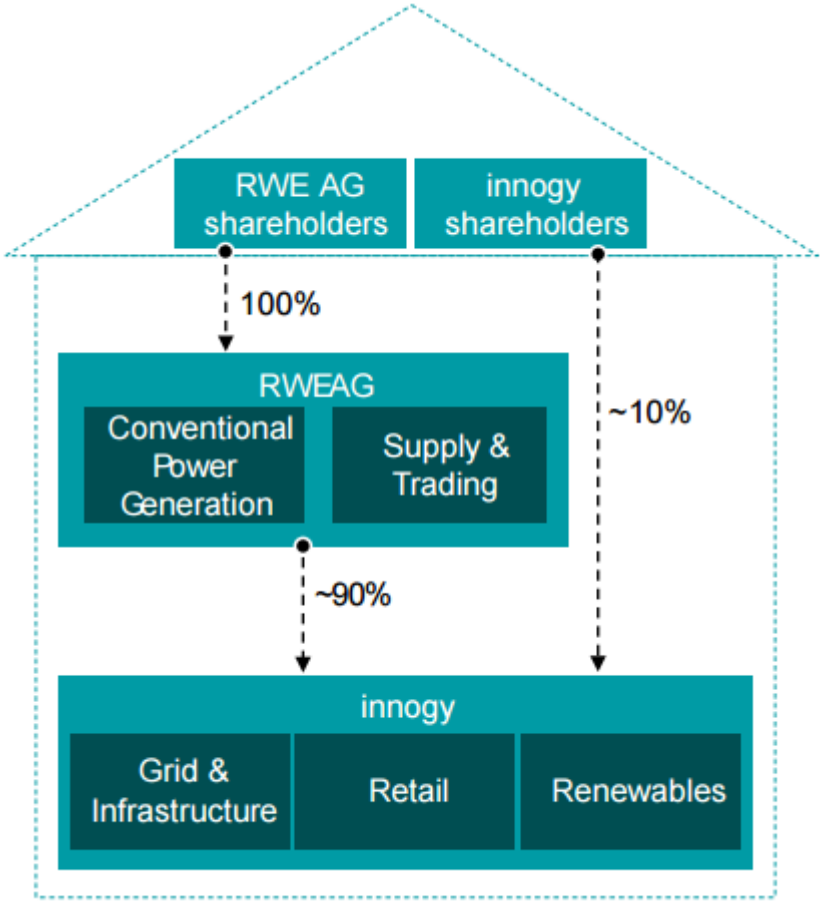

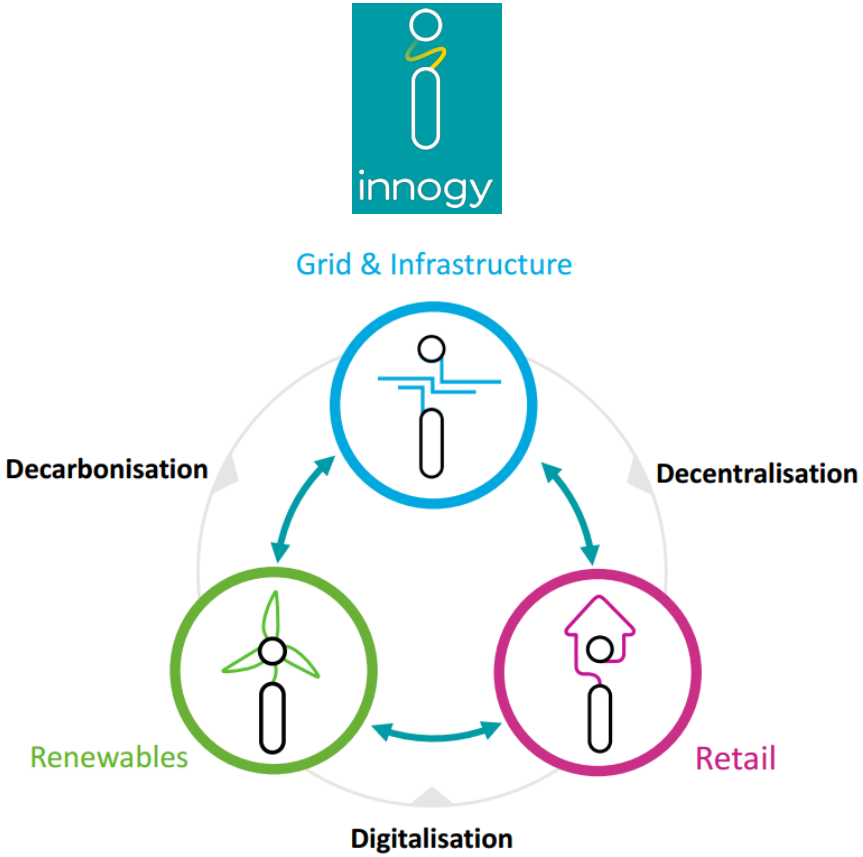

Nove tehnologije

- Razvoj IKT
- Razpršena proizvodnja (OVE)
- Pametna omrežja
- Shranjevalniki energije
  - Črpalne hidroelektrarne
  - Vztrajniki
  - Baterije
  - Električna vozila
  - ….
- Električna vozila

…jutri!

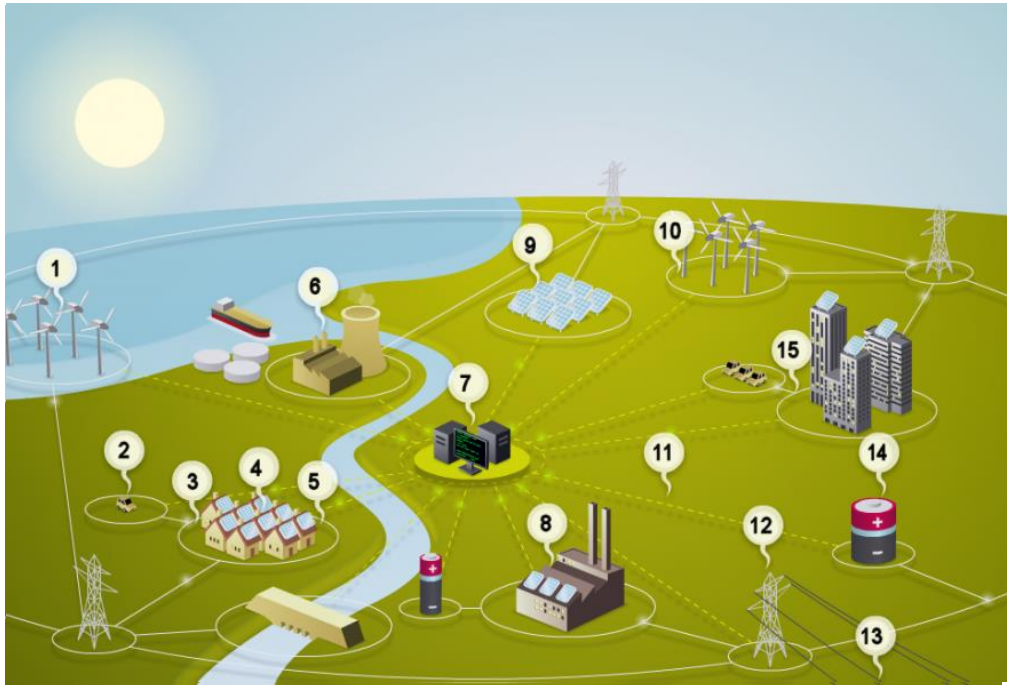

Konkurenčnost novih tehnologij

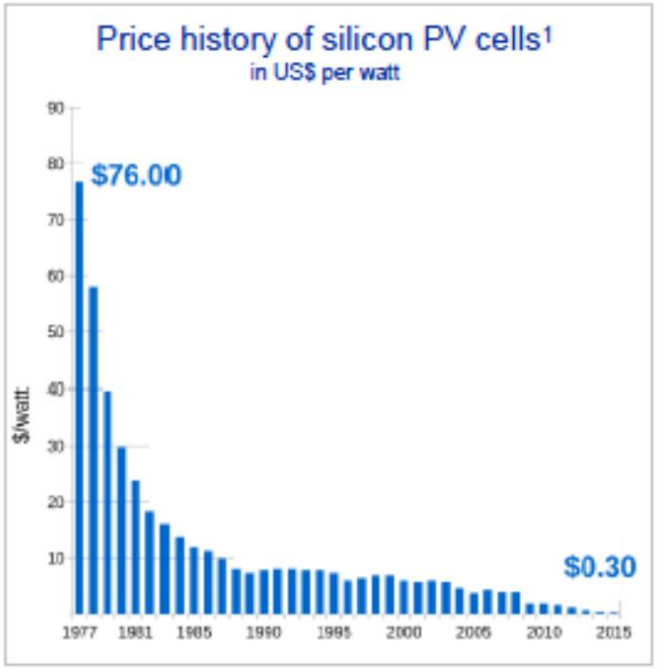

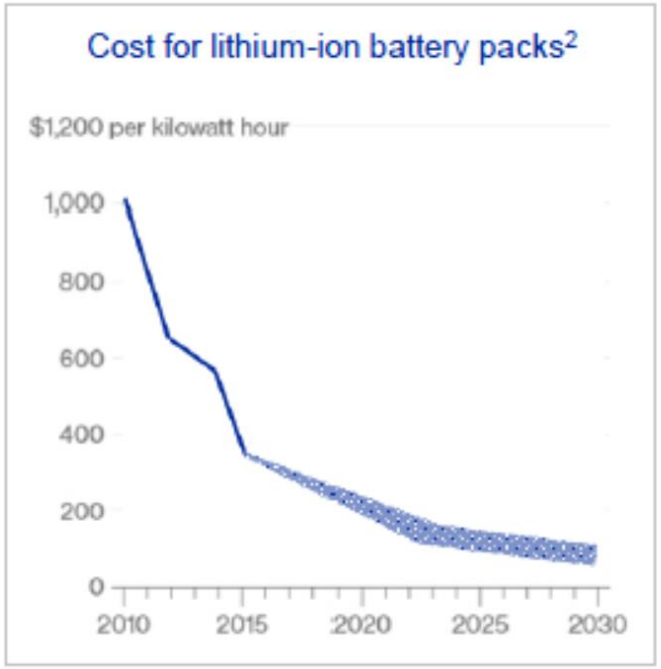

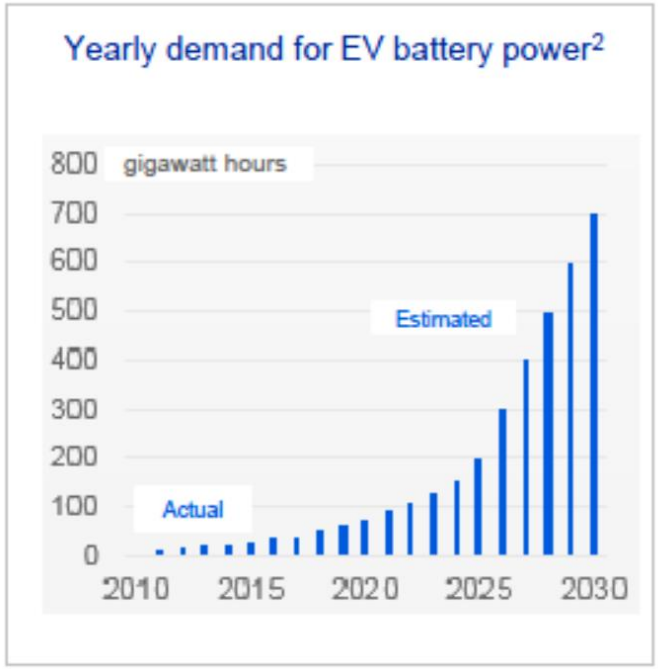

Teh. razvoj omogoča proces digitalizacije

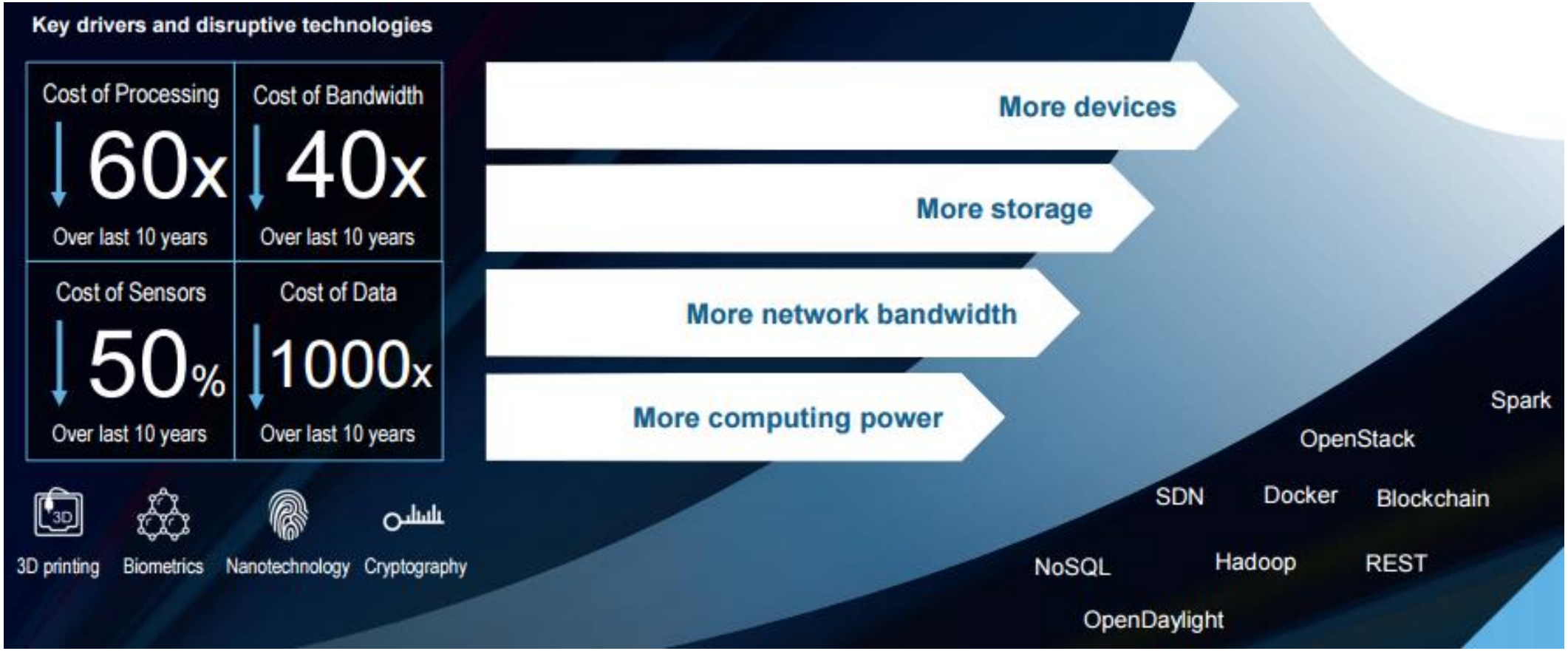

Vir: www.tieto.com

Digitalizacija v energetiki

Internet of everything (IoE)

Everything as a service

World of ecosystems

Pričakovanja odjemalcev

Pospeševanje tehnologij

Inovacije

Pričakovanja odjem. spodbujajo nove inovac.

Odjemalci pričakujejo nove storitve

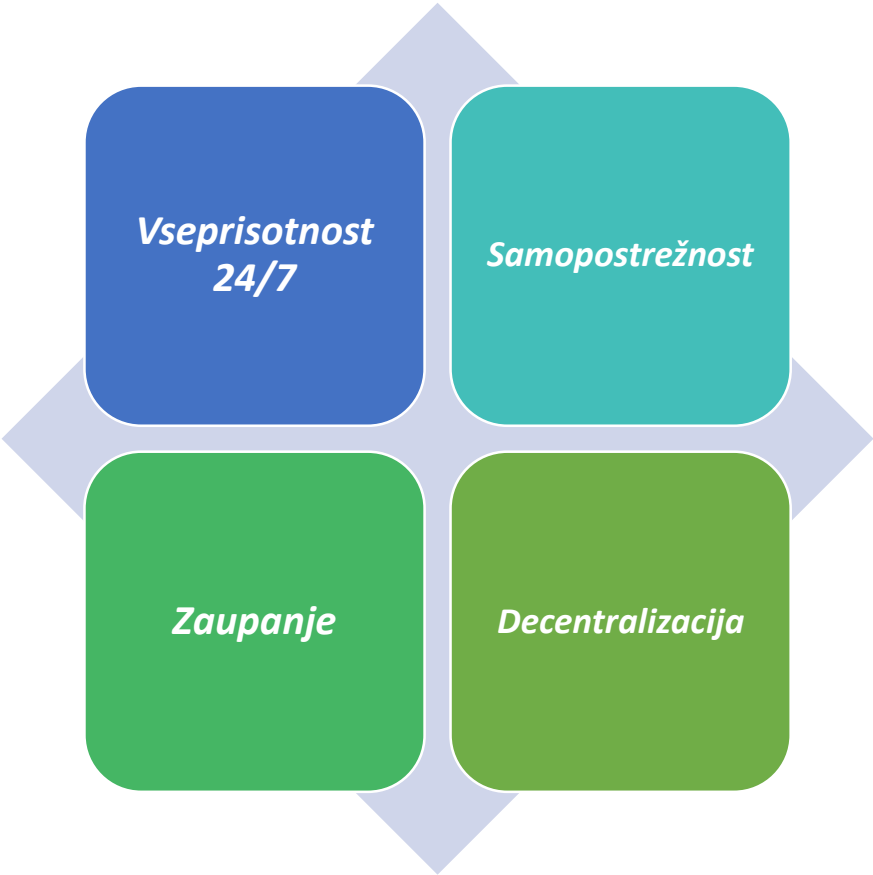

Energetsko državljanstvo

Državljan in njegov dom prihodnosti

Energetsko državljanstvo

- Gospodinjstva, mala in sredna podjetja, javne ustanove
- Premik iz potrošnika v aktivnega člana sistema:

Samooskrba
(lastna proizvodnja električne energije)

Prilagodljivost odjema
(fleksibilnost)

Shranjevanje energije
(v času viškov)

Energetska učinkovitost

Energetsko državljanstvo pomeni spremembo paradigme dojemanja energije naših državljanov.

Ocena potencialnega števila energetskih državljanov leta 2050 v EU

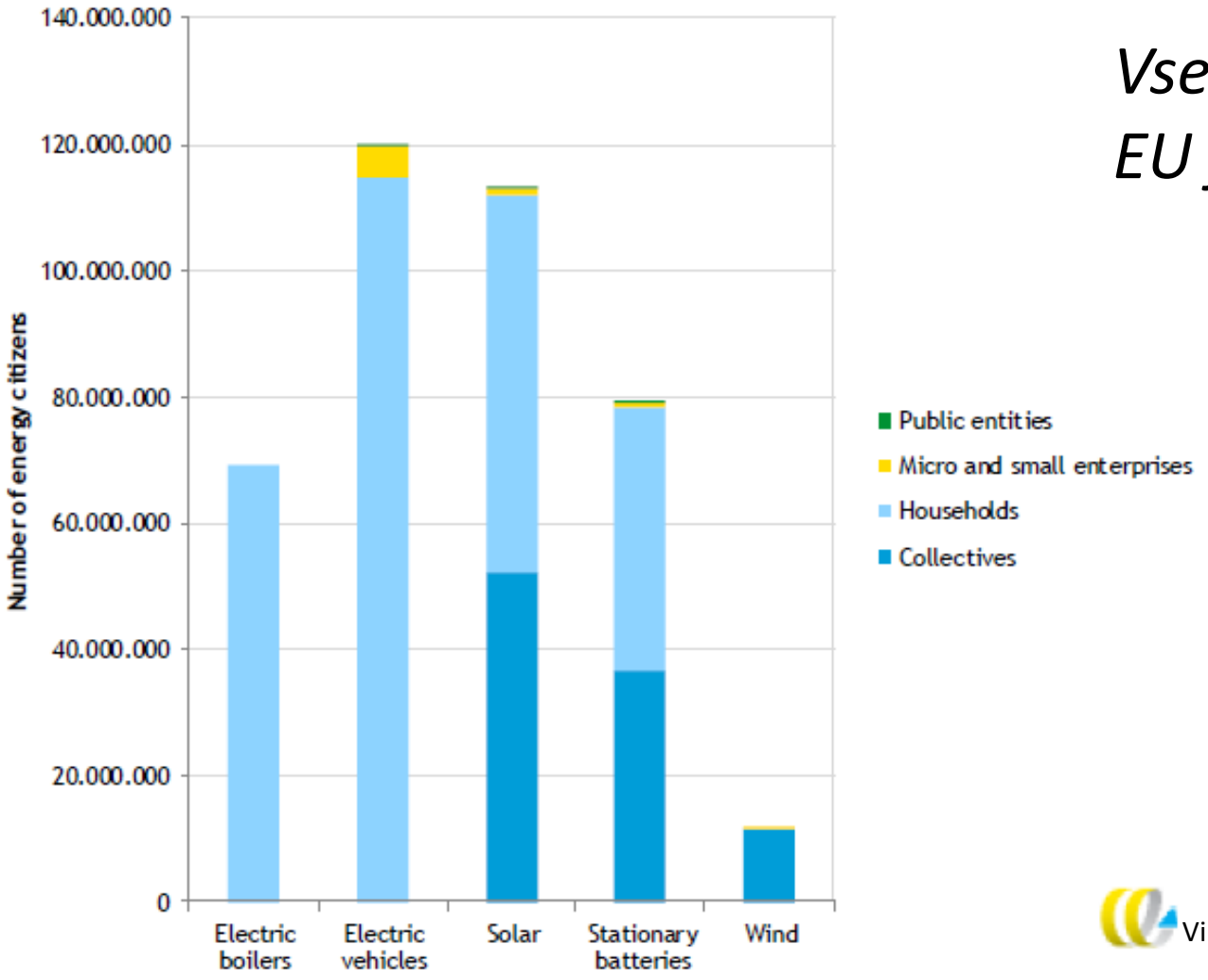

Vseh gospodinjstev v EU je 220 mio.

Vir: CE Delft, September 2016

Izzivi pri upravljanju omrežij

Distribucija električne energije (1)

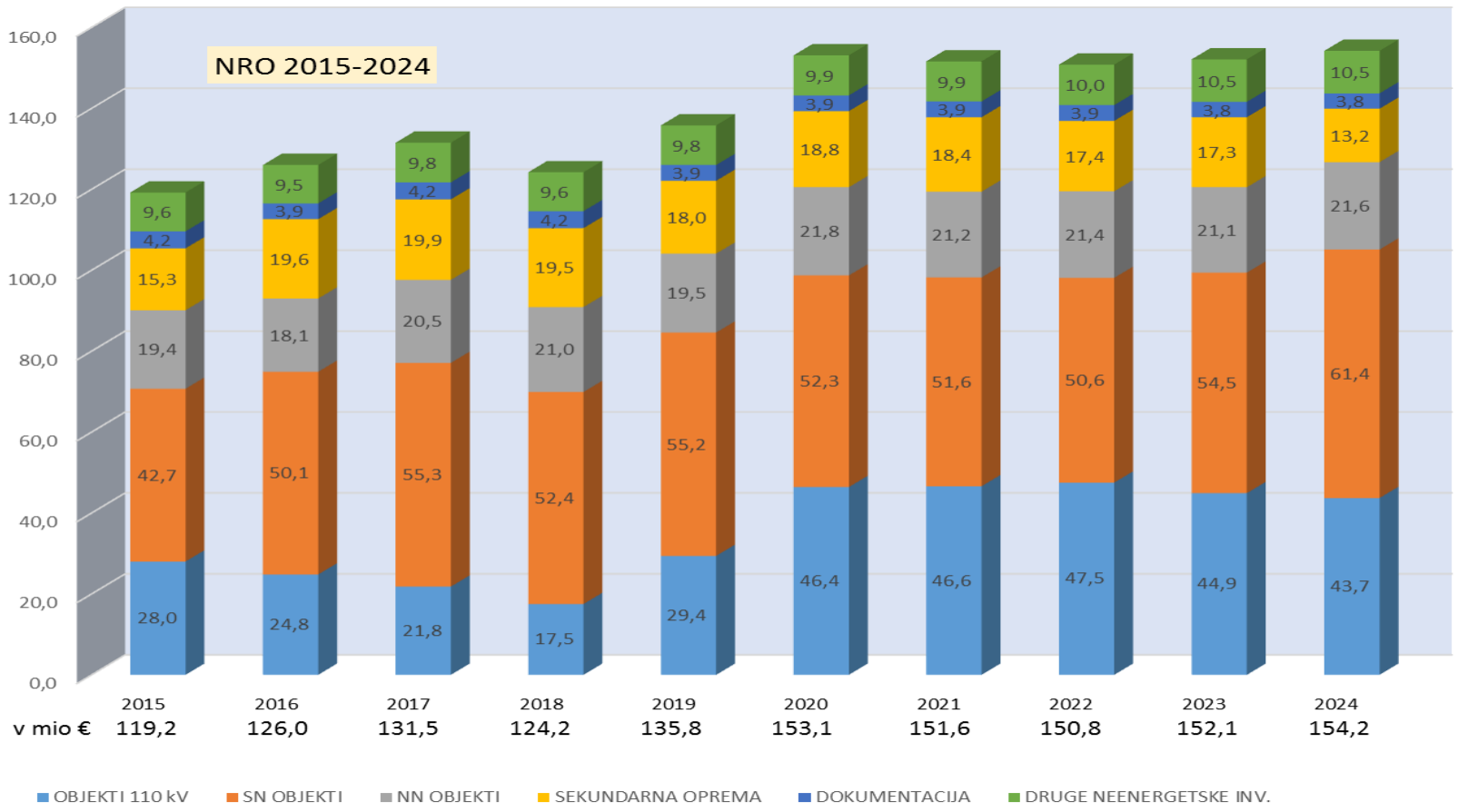

Skupaj načrtovana vlaganja 2015 – 2024: 1,4 mrd EUR

Distribucija električne energije (2)

Primanjkljaj sredstev 334 mio EUR

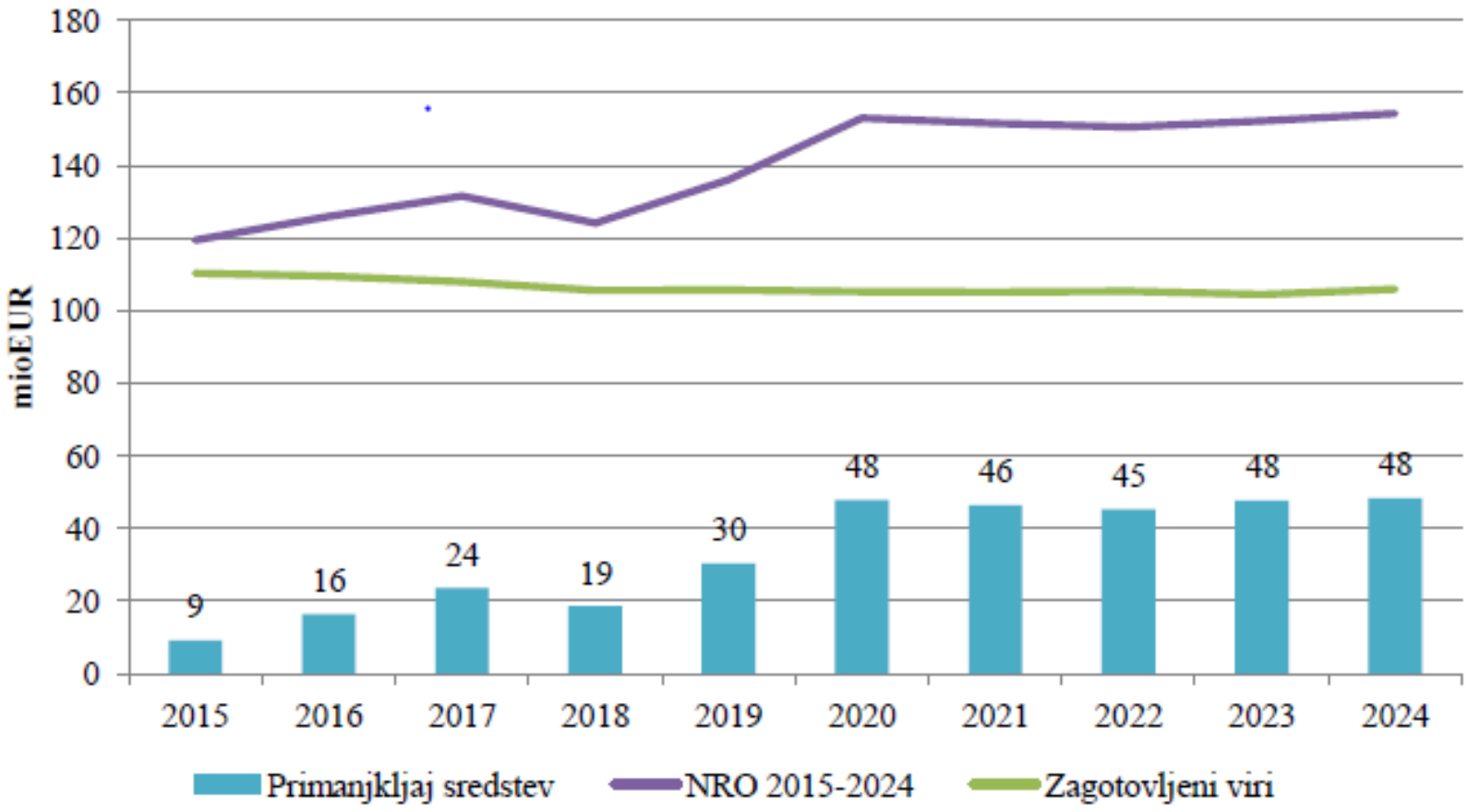

Distribucija električne energije (3)

Struktura vlaganj v distribucijsko omrežje

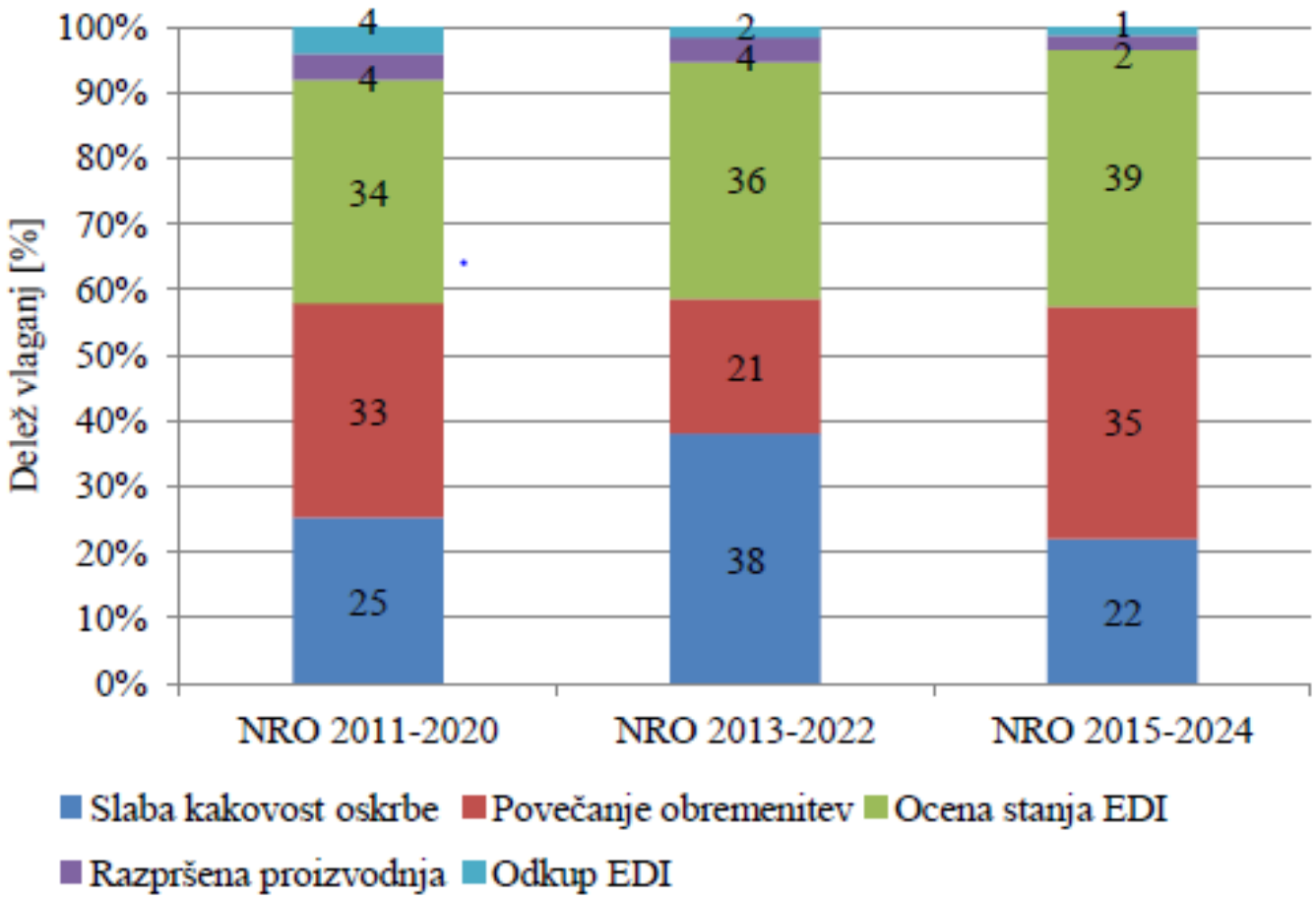

Pametna omrežja (1)

- gradniki
  - IKT, GIS
  - Razpršeni viri
- tehnologije
  - Napredno merjenje
  - Upravljanje odjema, virtualne elektrarne
  - Električna vozila, shranjevalniki
- koncepti
  - Načrtovanje, obratovanje, vodenje sistema

Pametna omrežja (2)

- 2012: Program razvoja pametnih omrežij (preko 120 projektov)
- 2013: Operativni načrt razvoja pametnih omrežij
- Glavna področja razvoja pametnih omrežij:
    - IKT
    - Povečevanje spoznavnosti in vodljivosti omrežja
    - Zaščita elementov
    - Vodenje omrežja
    - Aktivno vključevanje odjema
    - Aktivno vključevanje proizvodnje
    - Integracija sistemov

Pametna omrežja (3)

Program razvoja pametnih omrežij: 322 mio EUR (od tega 87% izvedbeni projekti)

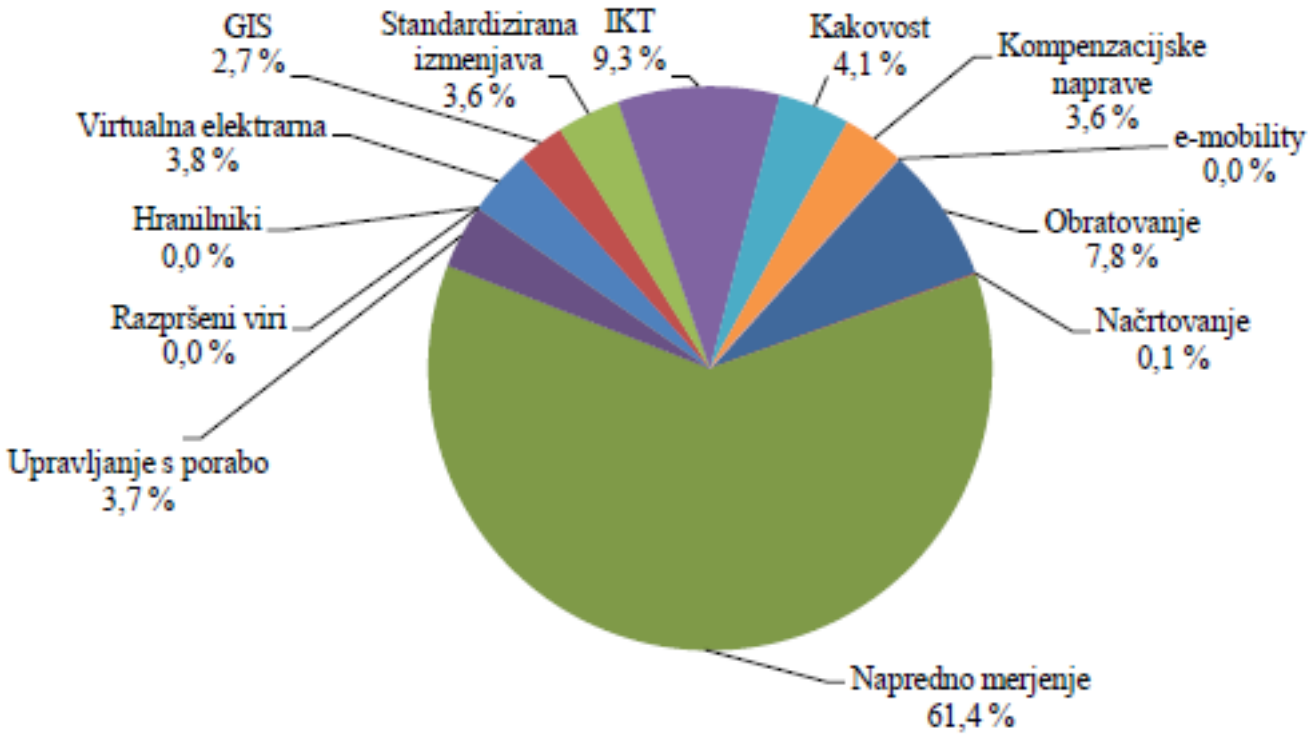

Pametno merjenje

- Namen pametnega merjenja:
  - Dostopnost (odjemalcu ali ponudnikom storitev)
  - Zajem podatkov (energija, tok, napetost…) z visoko pogostostjo
- Slovenija danes:
  - Slovenija v vrhu EU glede opremljenosti merilnih mest z naprednimi števci (40%)
  - Dobavitelj prejme za vsakega gospodinjskega odjemalca:
    1. natanko **1 podatek/odčitek letno, 70%** (navadni števci in pametni števci brez daljinskega odčitavanja)
    2. natanko **12 podatkov/odčitkov letno, 30%** (pametni števci z daljinskim odčitavanjem)
  - „Dodatne storitve“ povezane s pametnim merjenjem so plačljive:
    1. *Dnevno zagotavljanje merilnih podatkov o četrturni dinamiki odjema ali oddaje* … **8,66 €/MM/mesec**
    2. *Dodatno odčitavanje na zahtevo (daljinski odčitek)* … **2,94 €/odčitek**
- Posledica: vzpostavitev alternativnih metod zajema podatkov

Primer dobre prakse – Nizozemska (zakonsko predpisan izhod „P1“)

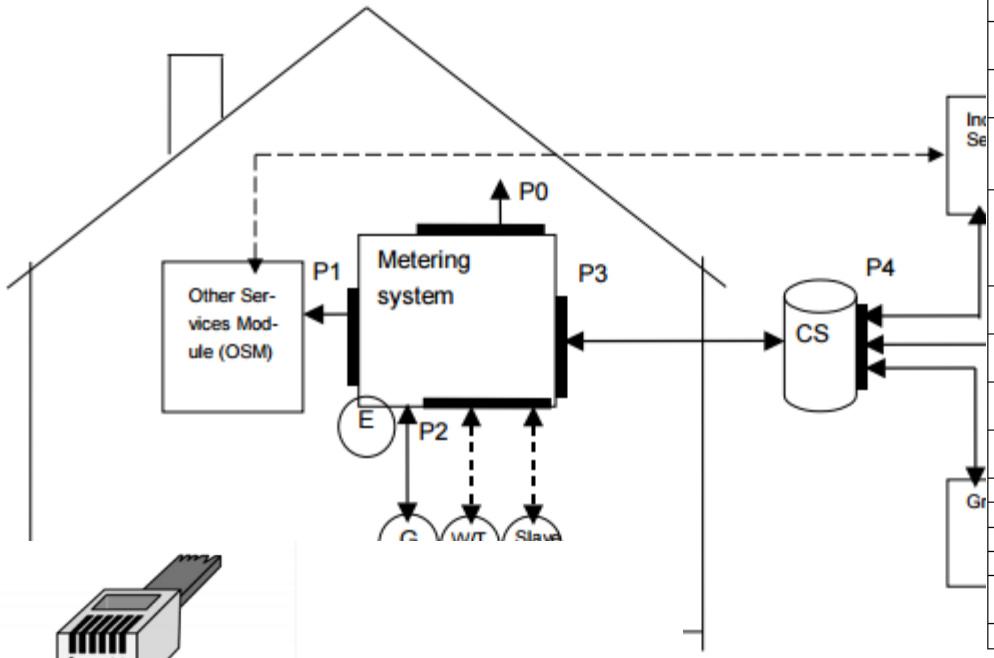

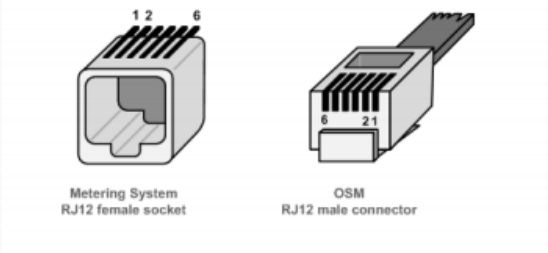

Figure 5-1: Physical connectors.

Electricity –P1 transfers every second

Value
Equipment identifier
Meter Reading electricity delivered to client (low tariff) in 0,001 kWh
Meter Reading electricity delivered to client (normal tariff) in 0,001 kWh
Meter Reading electricity delivered by client (low tariff) in 0,001 kWh
Meter Reading electricity delivered by client (normal tariff) in 0,001 kWh
Tariff indicator electricity. The tariff indicator can be used to switch tariff dependent loads e.g boilers. This is responsibility of the P1 user
Actual electricity power delivered (+P) in 1 Watt resolution
Actual electricity power received (-P) in 1 Watt resolution
Number of power failures in any phases
Number of long power failures in any phases
Power failure event log
Number of voltage sags in phase L1
Number of voltage sags in phase L2
Number of voltage sags in phase L3
Number of voltage swells in phase L1
Number of voltage swells in phase

Value
L2
Number of voltage swells in phase L3
Instantaneous voltage L1
Instantaneous voltage L2
Instantaneous voltage L3
Instantaneous current L1
Instantaneous current L2
Instantaneous current L3
Instantaneous active power L1 (+P)
Instantaneous active power L2 (+P)
Instantaneous active power L3 (+P)
Instantaneous active power L1 (-P)
Instantaneous active power L2 (-P)
Instantaneous active power L3 (-P)

The P1 connector in the Metering System must be accessible at all times and should not be sealed or protected by a sealed cover. The P1 pin assignment is detailed in the table below:

NEDO – nac. demo projekt pametnih omrežij

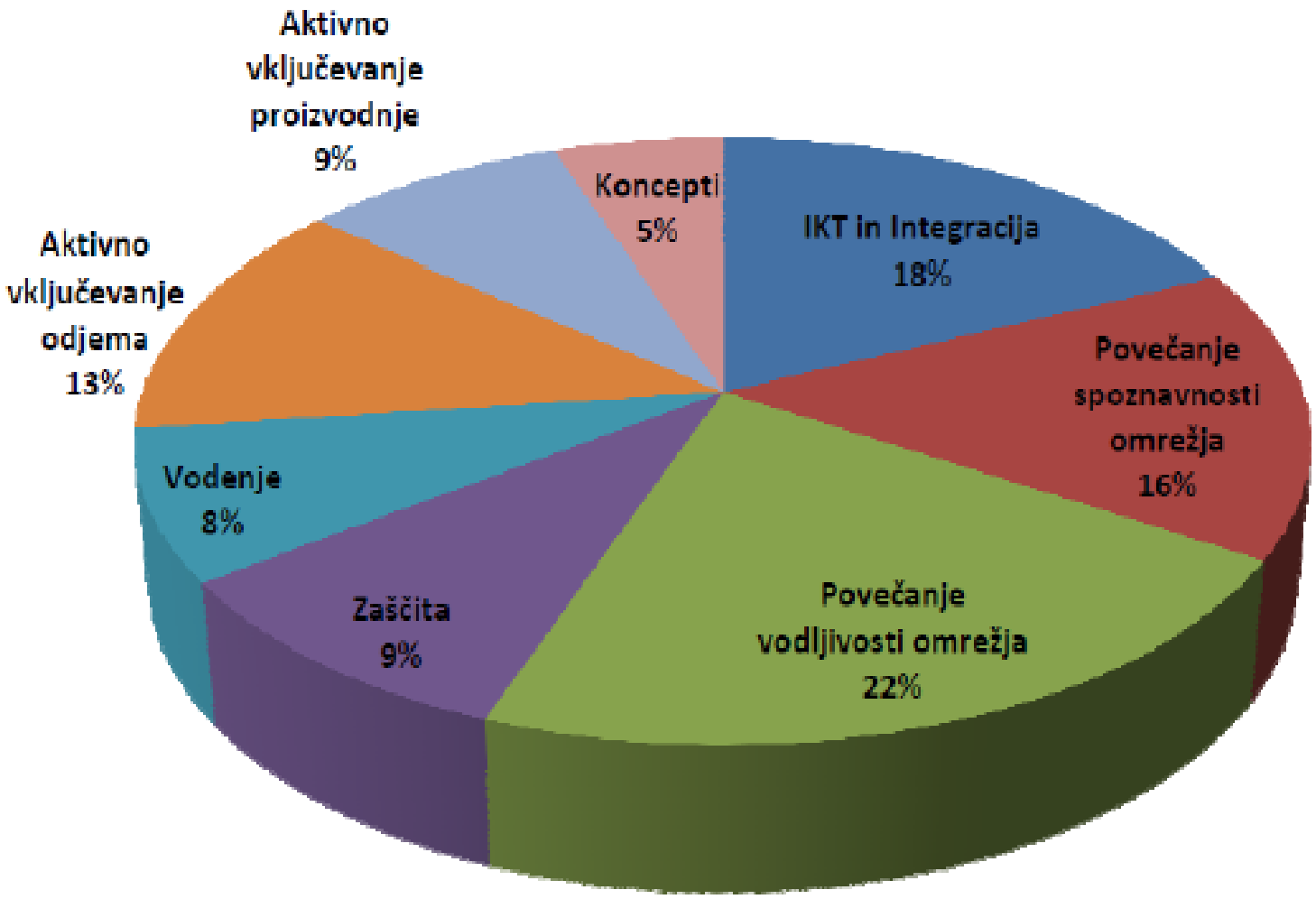

Distribucija EE – EU razvojni projekti

- Elektro Celje
  - Upravljanje fleksibilnosti uporabnikov
- Elektro Primorska
  - Napredne komunikacije
- Elektro Gorenjska
  - Napredni sistemi upravljanja (ob povečanju razpršenih virov)
- Elektro Ljubljana
  - Električna mobilnost, fleksibilnost odjema
- Elektro Maribor
  - Električna mobilnost

Priporočila

Razvoj in organizacija tržnih dejavnosti

1. Vertikalno **povezovanje proizvodnja-prodaja**
   - Izkušnje kažejo, da je razlika v ceni znotraj celotne vertikale približno konstantna, pri čemer je alokacija v obdobju visokih cen pretežno pri proizvajalcih, v obdobju nizkih cen pa pri dobaviteljih
   - Zaradi obvladovanja cenovnih tveganj je spoj med proizvodnjo in dobavo električne energije naraven ščit

2. Vključevanje **digitalizacije in energetskega državljanstva** v strategije razvoja vertikalno povezanih družb
   - Pobudo razvoja prevzame prodajni del
   - Vključevanje sodobnih trendov v strategije razvoja, ki so podprte z dejanji, je edino zagotovilo za dolgoročni obstoj in uspešnost

Razvoj reguliranih dejavnosti s poudarkom na pametnih omrežjih

- Nujen ponoven premislek, kaj so pametna omrežja in kaj želimo z njimi doseči. Zastaviti je potrebno prenovljen koncept njihovega razvoja.
- Projekt NEDO je potrebno izkoristiti kot poligon, ki omogoča definicijo zgoraj navedenega prenovljenega koncepta ter njegovo verifikacijo v realnem svetu.
- Zaustavi se izvajanje obstoječega projekta uvedbe naprednega merilnega sistema
- Šele ko se koncept definira in potrdi, sledi identifikacija in alokacij vira sredstev ter izvedba investicij (tudi v napredno merjenje)

Organizacija reguliranih dejavnosti

- Delovanje SODO se omeji izključno na informacijsko središče in skrb za podatke (*data hub*): podatki o merilnih mestih, proces menjave dobavitelja, pametno merjenje, ipd.
- Ker SODO ne sme biti neposredno vpleten v investicije v omrežje, je nosilec razvoja novih konceptov (zaradi novih trendov in inovativnih tehnologij, je potreben neobremenjen pogled)
- V EDP se vpelje pametna specializacija. Ker vsak EDP deluje na svojem razvojnem projektu, mora GIZ distribucij prevzeti pobudo za koordinacijo prenosa dobrih praks.
- Povezovanje družb: združitev družb SODO in Borzen v okviru družbe ELES

Poziv državnim inštitucijam

Vzpostavitev takojšnje koordinacije med inštitucijami:

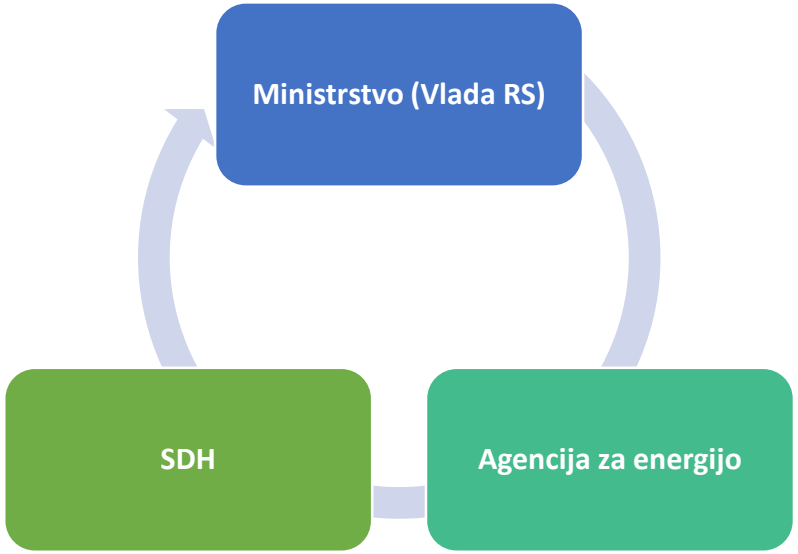

Regulirane dejavnosti vpete v zgornji trikotnik. Če resnično želimo preskok k pametnim omrežjem, potem predlagamo vzpostavitev ***ožje operativne odločevalske ekipe****, ki bo skrbela za potrjevanje medsebojno usklajenih novih konceptov.*